

ผลงาน

เรื่องที่ 2

การศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัด
ให้เป็นสุนัขชุมชนของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี
Study Attitudes of People and Factors Affecting the Management
of Stray Dogs as Community Dogs in Nonthaburi Province

โดย

นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์
ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 4827
ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

เพื่อขอประเมินแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 4827 ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี
สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

สัดส่วนผลงานร้อยละ 20
ผู้ร่วมดำเนินการ จำนวน 1 ราย คือ
นางเสาวนีย์ พวงไพบูลย์ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สัดส่วนผลงานร้อยละ 80

การศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน

ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี

เสาวนีย์ พวงไพบูลย์¹, ณัฐกานต์ ศุรุพันธ์²

บทคัดย่อ

ปัญหาสุนัขจรจัดในจังหวัดนนทบุรีเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทำให้คนในชุมชนได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ถูกทำร้าย ทรัพย์สินเสียหาย ทำให้เกิดการทะเลาะกันของคนในชุมชน รวมถึงอาจเป็นพาหะของเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าด้วย การศึกษาครั้งนี้จัดทำขึ้นในจังหวัดนนทบุรีซึ่งปัญหาสุนัขจรจัดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สะท้อนให้เห็นจากการร้องเรียนของประชาชนผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งของหน่วยงานราชการหรือทางสื่อออนไลน์ **วัตถุประสงค์การศึกษา** 1 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี 2 เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด **วิธีการศึกษา** ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Yamane (1973) ที่ค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 เพื่อนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) และการศึกษาเชิงอนุมาน (Inferential study) **ผลการศึกษา** จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติโดยรวมในปัจจัยด้านอิทธิพลของจิตใจและสังคม ด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำและด้านแนวทางการจัดการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 58.00) และส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในระดับดี (ร้อยละ 73.75) ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนรวมทัศนคติพบว่าช่วงอายุไม่เกิน 60 ปีมีคะแนนทัศนคติสูงกว่าช่วงอายุเกิน 60 ปี สถานภาพโสดมีคะแนนทัศนคติสูงกว่าสถานภาพสมรสและหม้าย/หย่าร้าง ตามลำดับ ผู้ที่เลี้ยงหรือเคยเลี้ยงสุนัข ผู้ที่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด ผู้ที่มีความรู้สึกชอบ/รักสุนัข มีคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเลี้ยงสุนัข ไม่เคยให้ความช่วยเหลือ และรู้สึกเฉยๆหรือไม่ชอบสุนัข ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) ทุกประเด็น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนความรู้พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสุนัขจรจัดมีคะแนนความรู้สูงกว่าไม่มีสุนัขจรจัดในชุมชน (P-value = 0.00) ส่วนผู้ไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/ทำลายทรัพย์สิน มีคะแนนความรู้สูงกว่าผู้ที่เคยถูกทำร้าย/ทำลายทรัพย์สิน (P-value = 0.00) โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทุกประเด็น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้กับทัศนคติ พบว่าคะแนนความรู้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับคะแนนทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ระดับปานกลางถึงสูง ($r = 0.31$; P-value = 0.00) ผลของการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการจัดการเพื่อแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนที่ทำการศึกษาได้ในลำดับต่อไป

คำสำคัญ : ปัญหาสุนัขจรจัด ทัศนคติ จังหวัดนนทบุรี

¹สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140

²ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี 22140

Study Attitudes of People and Factors Affecting the Management of Stray Dogs as Community Dogs in Nonthaburi Province

Saowanee Puangpaiboon¹ , Nattakarn Khuruphan²

Abstract

The stray dog problem in Nonthaburi Province is a significant issue that has social impacts, causing distress and annoyance to the local community. This problem has led to conflicts among community members, resulting in harm, property damage, and potential transmission of diseases such as rabies. **The objectives** of this study were 1. To study the public attitudes and factors associated with the management of addressing stray dogs into community dogs in Nonthaburi Province. 2. To utilize the results in developing community participation strategies for the next step of management. **Method of study:** A questionnaire survey was employed to collect data from residents of Nonthaburi Province. The sample size was calculated using Yamane's formula (1973) with a 95% confidence level. **Result** Out of 400 respondents, the majority held moderate attitudes towards psychological and social factors, beliefs about the consequences of actions, and management strategies for community dogs (58.00%). A significant percentage (73.75%) showed good knowledge of relevant laws. Analyzing demographic data against overall attitude scores revealed that individuals under 60 years old had higher attitude scores than those over 60. Those with dog ownership and positive feelings towards dogs had higher attitude scores than those never (P-value = 0.00). Residents in communities with stray dogs had higher knowledge scores than those without (P-value = 0.00) as did those who had never been harmed or had property damaged by stray dogs (P-value = 0.00). The study revealed a positive relationship between knowledge scores and attitudes towards managing community dogs in Nonthaburi Province, ranging from moderate to high ($r = 0.31$; P-value = 0.00). The findings of this study can be utilized to formulate management strategies to overcome the free-roaming dog problems in the studied community and may have broader applications for similar issues in other communities.

Keywords: stray dogs, community dogs, attitudes, Nonthaburi, Thailand

¹the Nonthaburi Provincial Livestock Office, Bang Yai, Nonthaburi, 11140

²the Chanthaburi Animal Quarantine Station, Pong Namron, Chanthaburi, 22140

คำนำ

ศูนย์ฯ จัดได้สร้างปัญหาในชุมชนหลายด้าน เช่น ความเดือดร้อนรำคาญ ความสกปรกจาก ปัสสาวะ อุจจาระ พุติกรรมดูร้าย ก้าวร้าว ไล่เท่า ความขัดแย้งของคนในชุมชน และอาจเป็นพาหะของเชื้อ โรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น ปัญหาศูนย์ฯ จัดในจังหวัดนนทบุรี ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและการอาศัยของคนใน ชุมชนมานานและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับไม่มีสถานพักพิงสัตว์ของจังหวัดที่จะนำศูนย์ฯ จัดไป เลี้ยงดูแลต่อ การจัดการศูนย์ฯ จัดที่เรียกว่า ศูนย์ฯ ชุมชน จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาศูนย์ฯ จัดและเข้ากับบริบทของจังหวัดนนทบุรี แต่ต้องมีแนวทางการที่เหมาะสม ไม่ขัดกับกฎหมาย และต้อง ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการ บริหารจัดการศูนย์ฯ จัดให้เป็นศูนย์ฯ ชุมชน ของคนในชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษา ไปใช้ในการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการแก้ไขปัญหาศูนย์ฯ จัด โดยจัดการ ให้เป็นศูนย์ฯ ชุมชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการลดความเดือดร้อนต่างๆ ที่เกิดจากปัญหาศูนย์ฯ จัดในชุมชน ใน อนาคตได้ต่อไป

เสาวนีย์ พวงไพบูลย์ , ญัฐกานต์ คุรุพันธ์
มีนาคม/ 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
Abstract	(ข)
คำนำ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(จ)
สารบัญภาพ	(ฉ)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน	1
1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน	3
1.3 ระยะเวลาการดำเนินการ	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.5 ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	3
บทที่ 2 ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	9
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีการและผลการดำเนินงาน	14
3.1 วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินการ	14
3.2 ผลการดำเนินการ/วิจารณ์ผล	17
3.3 การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	33
3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	33
3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	33
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะ	34
กิตติกรรมประกาศ	35
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	44

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	ข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน	17
ตารางที่ 2	เหตุผลของการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน	19
ตารางที่ 3	แสดงค่าการกระจายตัวของคะแนนทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน	19
ตารางที่ 4	แสดงค่าสถิติระดับทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	20
ตารางที่ 5	แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับคะแนนรวมทัศนคติ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test	22
ตารางที่ 6	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับสถานภาพ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test	24
ตารางที่ 7	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับลักษณะชุมชนที่อาศัย โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test	25
ตารางที่ 8	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับความรู้สึกต่อสุนัข โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test	25
ตารางที่ 9	แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธี Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test	26
ตารางที่ 10	แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า Spearman's correlation coefficient ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้กับคะแนนรวมทัศนคติ ต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน	29
ตารางที่ 11	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดของคนในชุมชน	30

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับช่วงอายุ	24
ภาพที่ 1	รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติกับเปรียบเทียบกับประสบการณ์เลี้ยง/ เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัข	24
ภาพที่ 1	รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับ ไม่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด (ให้อาหาร/บริจาคเงิน)	24
ภาพที่ 1	รูป D แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/เตือนรื้อนรำคาญ/ทำลายทรัพย์สิน	24
ภาพที่ 2	รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับสถานภาพ	26
ภาพที่ 2	รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับลักษณะชุมชนที่อาศัย	26
ภาพที่ 2	รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับความรู้สึกต่อสุนัข	26
ภาพที่ 3	รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับรายได้ต่อเดือน	28
ภาพที่ 3	รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับชุมชนอาศัยอยู่มีกับไม่มีสุนัขจรจัด	28
ภาพที่ 3	รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับประสบการณ์เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัข	28
ภาพที่ 3	รูป D แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/เตือนรื้อนรำคาญ/ทำลายทรัพย์สิน	28
ภาพที่ 4	แสดงกราฟ Scatter plot แสดงความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างคะแนนความรู้และคะแนนทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนของคนในชุมชน	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัด 1 ใน 5 ของจังหวัดปริมณฑล ปัจจุบันพื้นที่ของจังหวัดซึ่งเคยเป็นสวนผลไม้และมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพฯ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนที่อพยพมาจากทุกภาคของประเทศ นอกจากนี้พื้นที่บางส่วนของจังหวัดในบางอำเภอยังเป็นที่ยังคงมีการขยายตัวในด้านอุตสาหกรรม มีการจัดสรรที่ดิน และก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, 2565) จากแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ.2566-2567) ฉบับทบทวน (ประจำปีงบประมาณ 2567) พบว่าจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละอำเภอ สิ่งที่เป็นปัญหาของจังหวัดนนทบุรี คือ ปัญหาสุนัขจรจัดและสุนัขที่เจ้าของไม่ดูแล (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566) โดยคนในชุมชนได้สะท้อนปัญหาผ่านการร้องเรียนให้หน่วยงานราชการช่วยเหลือ รวมถึงมีการร้องเรียนที่ปรากฏบนสื่อต่างๆ เช่น พิกูจันชอยหมาดไล่กัดขาเหวอะ! พ่อค้ายันโหด-ป้ารับให้ข้าวตัวไม่ดู ถ้าถูกจับห้วงขาอึสระ (สำนักข่าวอัมรินทร์ทีวี เฮชดี ช่อง 34, 2561) สุนัขจรจัดเห่าหอนทั้งกลางวันกลางคืน เทศบาลนครนนทบุรีช่วยชาวบ้านด้วย (ไทยรัฐออนไลน์, 2563)

สุนัขจรจัดแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก คือ สุนัขที่ไม่มีเจ้าของ ใช้ชีวิตหากินอิสระตามที่สาธารณะ ไม่มีคนดูแลหรือให้อาหาร กลุ่มที่ 2 คือ สุนัขที่ไม่มีเจ้าของ ใช้ชีวิตหากินอิสระตามที่สาธารณะมีคนให้อาหารบ้าง ส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กับคนทั่วไป ไม่สามารถจับฉีดวัคซีนหรือผ่าตัดทำหมันได้ กลุ่มที่ 3 คือ สุนัขกึ่งจรจัดที่อยู่ตามชุมชน มีคนให้อาหารและดูแลบ้าง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคน ส่วนใหญ่คนดูแลสามารถจับเพื่อทำวัคซีนและผ่าตัดทำหมันได้ (กรมปศุสัตว์, 2563) สุนัขจรจัด ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลกระทบทางสาธารณสุข สุนัขจรจัดเป็นพาหะสำคัญของโรคพิษสุนัขบ้าและเป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน รายงานการพบโรคพิษสุนัขบ้าในคนของประเทศไทย ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – 11 ตุลาคม 2566 ประเทศไทย พบรายงานผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จำนวน 337 ตัว จาก 77 จังหวัด พบสูงสุดในจังหวัดอุบลราชธานี 61 ตัว รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี 44 ตัว และจังหวัดสงขลา 29 ตัว ในปีงบประมาณ 2566 ประเทศไทยพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า 4 ราย โดยพบที่จังหวัดชลบุรี 1 ราย จังหวัดระยอง 1 ราย และจังหวัดสุรินทร์ 2 ราย (อำเภอสังขะ และอำเภอศีขรภูมิ) สาเหตุการเสียชีวิตจากการถูกสัตว์ กัด ข่วน เลีย ไม่ได้รับวัคซีน (กรมควบคุมโรค, 2566)

2. ผลกระทบต่อสถานะแวดล้อม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2562)

2.1 ภาวะทางเสียง เช่น เห่า/หอน สร้างความรำคาญ

2.2 สร้างความสกปรก เช่น อุจจาระและคึยขยะ

2.3 ภาวะทางสายตา เช่น สุนัขจรจัดเจ็บป่วย ทรมาน ทรมาน

3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น รัฐบาลต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการกับสุนัขจรจัดเป็นจำนวนมาก เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อนำเข้าวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและสุนัขและกรณีที่ถูกสุนัขจรจัดกัดด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2562)

สุนัขจรจัดอาจพบกับปัญหาด้านสวัสดิภาพต่างๆ อาทิ ภาวะขาดสารอาหาร โรค การบาดเจ็บเนื่องจากอุบัติเหตุทางการจราจร การบาดเจ็บเนื่องจากการต่อสู้ การถูกทารุณกรรม (International Companion Animal Management Coalition, 2560)

จากปัญหาสุนัขจรจัดที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคม ทำให้เกิดการร้องเรียนให้หน่วยงานราชการแก้ไขปัญหานี้ ทำให้แต่ละจังหวัดมีแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร มาตรการหลักในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้และแมวจรจัด ได้แก่ บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ผ่าตัดทำหมันสุนัขและแมว การ จดทะเบียนและการแก้ไขปัญหาค้างร่อนเร่จากประชาชน เรื่องสุนัขสร้างเหตุเดือดร้อนรำคาญต่างๆรวมทั้งกรุงเทพมหานคร มีการจัดตั้งศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 แห่ง เพื่อรองรับสุนัขที่ขาดที่อยู่อาศัย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564) ในการแก้ไขปัญหานี้หน่วยงานราชการยังพบข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจบุคลากร และงบประมาณ มากไปกว่านั้น การบังคับใช้กฎหมายก็เป็นปัญหาเช่นเดียวกัน พบว่าเมื่อมีการกำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์เพื่อดำเนินการกับสุนัขจรจัดในเขตพื้นที่ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประชาชนจะนำสุนัขจรจัดไปซ่อน เพื่อหลบเลี่ยงการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ปริญาวัน ชมเสวก, 2564) ประกอบกับสุนัขจรจัดได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกกระทำการทารุณกรรม ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 ซึ่งได้ให้ความหมายของ “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงในบ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563) แนวทางแก้ปัญหานี้ที่ภาครัฐสนับสนุนให้เข้ากับบริบทชุมชนมีหลายวิธีการที่ต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กัน ประกอบด้วย การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้มีการเลี้ยงสุนัขอย่างมีความรับผิดชอบ การควบคุมสุนัขจรจัดโดยการผ่าตัดทำหมัน การขึ้นทะเบียนสุนัข การส่งเสริมและสนับสนุนสถานสงเคราะห์สัตว์เพื่อให้การเลี้ยงดูสุนัขจรจัด และการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กรมปศุสัตว์จึงพิจารณาเห็นว่าการจัดการสุนัขที่เรียกว่า “สุนัขชุมชน” เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหานี้และเข้ากับบริบทของสังคมไทยได้ (กรมปศุสัตว์, 2563)

สุนัขชุมชน คือ สุนัขที่จรจัดหรือสุนัขที่อยู่ในกลุ่มที่ 3 ที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนนั้นๆ โดยมีอาสาสมัครในชุมชนช่วยกันดูแลเรื่องสวัสดิภาพของสุนัข เช่น ความเป็นอยู่ อาหาร การทำหมัน การป้องกันโรค ความเจ็บป่วย และแก้ไขปัญหที่เกิดจากสุนัขกับคนในชุมชน นอกจากนี้หากสุนัขในกลุ่มที่ 2 บางตัวสามารถปรับพฤติกรรมให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนในชุมชนได้ก็จัดเข้าเป็นสุนัขชุมชนด้วย (กรมปศุสัตว์, 2563) โดยมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการสุนัขชุมชน (Thaiquote, 2565) ดังนี้

1. การลงทะเบียนประวัติสุนัขทุกตัว
2. การทำเครื่องหมายประจำตัว เช่น การฝังไมโครชิพ การทำสัญลักษณ์ การใส่ปลอกคอ
3. การตรวจสุขภาพขั้นพื้นฐานและฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นประจำทุกปี
4. การกำจัดเห็บหมัดและถ่ายพยาธิ
5. มีเครื่องหมายหรือปลอกคอที่สามารถระบุพฤติกรรมได้ เช่น ปลอกคอสีเขียว

หมายถึง สุนัขที่มีพฤติกรรมเข้าได้กับทุกคนสามารถจับต้องได้ปลอกคอสีเหลือง

หมายถึง สุนัขที่มีพฤติกรรมที่คนดูแลเท่านั้นสามารถจับต้องได้ปลอกคอสีแดง

หมายถึง สุนัขที่มีพฤติกรรมหวาดระแวงไม่มีใครสามารถจับต้องได้

6. การผ่าตัดทำหมันเพื่อควบคุมจำนวนประชากรสุนัข

โครงการสุนัขชุมชนที่ได้มีการยอมรับของชุมชน ได้แก่ โครงการจัดการปัญหาสุนัขในเขตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แบบมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างยั่งยืน หรือโครงการ(ท)มา ซีเอ็มยู (MaCMU Project) โครงการสุนัขชุมชนตลาดแม่กลอง โครงการสุนัขชุมชนถือว่าเป็นอีกแนวทางการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เนื่องจากไม่ต้องเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและบริหารสถานสงเคราะห์สัตว์ “สุนัขชุมชน” จึงควรนำมาใช้ในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดของจังหวัดนนทบุรีซึ่งไม่มีสถานสงเคราะห์สัตว์ของจังหวัด แต่การแก้ปัญหาสุนัขจรจัดด้วยการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ให้คนในชุมชนยอมรับ ไม่ขัดกับกฎหมาย เช่น เรื่องเหตุเดือดร้อนรำคาญ เรื่องความสะอาด เรื่องการปล่อยสัตว์ เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า จึงต้องมีข้อมูลทัศนคติ ความคิดเห็น ของคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้รับผลกระทบจากปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา รวมถึงต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนด้วย

ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี และนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดด้วยการจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน

1.2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี

1.2.2 เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน

1.3 ระยะเวลาการดำเนินการ

การศึกษานี้ทำการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลระหว่างเดือนพฤษภาคม 2566 ถึง มีนาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 11 เดือน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

สุนัขจรจัด คือ สุนัขไม่มีเจ้าของที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีทั้งคนให้อาหารและคอยดูแลบ้าง หรือไม่มีคนให้อาหาร หรือคนดูแล

สุนัขชุมชน คือ สุนัขจรจัดที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน มีคนในชุมชนให้การดูแลความเป็นอยู่ อาหาร สุขภาพ สวัสดิภาพ และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสุนัขชุมชน โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบ

1.5 ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

1.5.1 นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์ ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ชำนาญการ สังกัดด่านกักกันสัตว์จันทบุรี สัดส่วนของผลงานร้อยละ 20

บทที่ 2

ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลงาน เรื่องศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญงาน หรือ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้ทางสัตวแพทย์

2.1.1.1 พัฒนาการของสุนัข

2.1.1.2 การสื่อสารของสุนัข

2.1.1.3 แนวทาง การทำหมันในสุนัขจรจัด

2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติ

2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557

2.2.2 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

2.2.3 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

2.2.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

2.2.5 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 การสำรวจประชากรสุนัขจรจัด ความรู้และทัศนคติของประชาชนระดับท้องถิ่น ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เดือนกุมภาพันธ์ 2557

2.3.2 การศึกษาประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้ทางสัตวแพทย์

2.1.1.1 การพัฒนาการของสุนัข

จิระศักดิ์ ธิธัญญ์ (2555) การเจริญเติบโตของลูกสุนัขตั้งแต่แรกเกิด จนถึงระยะเจริญพันธุ์พบว่ามี การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและพฤติกรรมมากมาย ซึ่งมนุษย์ต้องทำการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวของสุนัข ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันด้วยดี และสามารถนำสุนัขมาใช้ฝึกเพื่อประโยชน์ตามที่ มนุษย์ต้องการได้ ในการแบ่งระยะการพัฒนาการของสุนัขสามารถแบ่งได้เป็น 7 ระยะคือ

1) ระยะเจริญเติบโต (The Vegetative phase) เป็นระยะตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 สัปดาห์ ระยะนี้ลูกสุนัขจะหุนหวก ตาบอดและการดมกลิ่นของจมูกก็ยังทำงานได้ไม่เต็มที่

ส่วนมากจึงอาศัยการสัมผัสในการค้นหาหัวนมของแม่สุนัข ระยะนี้ลูกสุนัขจะใช้เวลาเพื่อการกินและการนอนเท่านั้น และเวลานอนลูกสุนัขจะนอนสุ่มกัน ทั้งนี้เป็นการรักษาความอบอุ่นของตัวลูกสุนัขเอง การเห็นและการได้ยินเสียงจะเริ่มเปิดตาและหูในช่วงท้ายๆของระยะนี้

2) ระยะเปลี่ยนผ่าน (The Transitional Phase) เป็นระยะช่วง 3 สัปดาห์ จะเห็นและได้ยินเสียงยังไม่ดีจนกระทั่งวันที่ 18 จึงจะพัฒนาเต็มที่ ส่วนการดมกลิ่นของจมูกจะเริ่มทำงานเต็มที่ในระยะนี้และจะเห็นลูกสุนัขเริ่มสามารถรับน้ำหนักตัวด้วยเท้าทั้งสี่ของตัวเองได้ในช่วงท้ายๆของระยะนี้ แต่จะเดินได้ไม่แข็งแรงพอจะข้ามสิ่งกีดขวาง

3) ระยะการจดจำ (The Imprinting Phase) เป็นระยะช่วง 4-7 สัปดาห์ เป็นระยะที่สำคัญมากช่วงหนึ่งของสุนัขเพราะสิ่งที่ลูกสุนัขเรียนรู้และจะยอมรับในสิ่งนั้นๆ แต่ถ้าเป็นระยะอื่นการเรียนรู้และยอมรับก็จะยากขึ้น เมื่อเข้าช่วงนี้ลูกสุนัขจะรู้สึกปลอดภัยขึ้นเนื่องจากสามารถเดินได้ดีและเร็วขึ้น การพัฒนาการเรียนรู้จะเริ่มต้นโดยเฉพาะเสียงและท่าทางที่แสดงออกของแม่สุนัขหรือเจ้าของ ส่วนลูกสุนัขก็จะแสดงออกด้วยเสียงและหางของมัน การเล่นกันกับพี่น้องในครอกเดียวกันจะเป็นการจัดลำดับชั้นในสังคมของสุนัขด้วยการแสดงพฤติกรรมชูจากท่าทางที่แสดงออกมาให้ตัวอื่นเห็น การเข้าหาลูกสุนัขบ่อยๆโดยเฉพาะการสัมผัสที่นุ่มนวลของเจ้าของจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเสมือนว่าเป็นสมาชิกหนึ่งในครอบครัวของมัน

4) ระยะการเข้าสังคม (The Socializing Phase) เป็นระยะช่วง 8-12 สัปดาห์ ลูกสุนัขจะเรียนรู้ระหว่างความสนุกกับสิ่งที่ต้องระมัดระวังในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มสุนัขด้วยกันซึ่งรวมถึงการอยู่ร่วมกันกับมนุษย์ด้วย ลูกสุนัขจะมีความอยากรู้อยากเห็นมากในสิ่งต่างๆรอบตัวของมันและแม่สุนัขจะสอนให้ลูกสุนัขเรียนในสิ่งต่างๆที่ลูกสุนัขจะต้องรู้และฉลาดที่จะทำในสิ่งนั้นๆแม้แต่การเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับพี่น้องในครอกด้วยการเล่นต่อสู้กัน การยอมแพ้ การปกป้องตัวเอง และการปรองดองกัน ลูกสุนัขต้องอยู่ในสภาพที่เต็มไปด้วยอันตรายจึงต้องรู้ ถึงการคำราม การกัดการจูโจมและการหนีซึ่งเป็นบททดสอบของลูกสุนัขแต่ละตัว การนำลูกสุนัขมาเลี้ยงในระยะนี้จะดีมากเพราะสามารถสร้างความสัมพันธ์ อันดีต่อกันได้และการสอนคำสั่งง่ายๆในการอยู่ร่วมกันสามารถเริ่มสอนตั้งแต่วัยนี้ได้

5) ระยะการจัดลำดับ (The Phase of Establishing Rank Order) เป็นระยะช่วง 3-4 เดือน ลูกสุนัขจะมีการเจริญเติบโตเร็วในสภาพร่างกาย อารมณ์และจิตใจ พฤติกรรม การเล่นก็มีมากขึ้นและจะทำให้ลูกสุนัขรู้ว่าการป้องกันตัวเองต้องอาศัยความฉลาดด้วยไม่ใช่จะอาศัยกำลังและความแข็งแรงของร่างกายเท่านั้น การเรียนรู้การยอมแพ้ต่อสุนัขอื่นที่มีกำลังมากกว่าและยอมรับจำฝูงหรือสุนัขที่นำกลุ่ม (lead dog) รวมถึงเจ้าของของมันด้วย ถ้าเป็นไปได้ลูกสุนัขจะออกนอกบ้านเพื่อหาประสบการณ์การอยู่ร่วมกับสุนัขอื่นในสังคมและเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตัวเอง ดังนั้นเมื่อลูกสุนัขมีอายุในช่วงนี้เจ้าของอาจต้องปล่อยให้ลูกสุนัขไปเผชิญหน้ากับสุนัขตัวอื่นที่อาจจะใหญ่กว่าก็ได้หรืออาจจะเป็นสัตว์ชนิดอื่นๆก็ตาม โดยเจ้าของเพียงแต่เฝ้าระวังอยู่ห่างๆก็พอ ส่วนการฝึกคำสั่งง่ายๆเช่น “มา” “นั่ง” “คอย” เป็นต้น สามารถเริ่มสอนได้แล้ว แต่ไม่ควรเร่งรัดจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกสุนัขสูญเสียพฤติกรรมการเล่นซึ่งเป็นการเรียนรู้หาประสบการณ์ชีวิตของมันไป

6) ระยะเรียนรู้ในการเข้ากลุ่ม (The Phase of Learning to Fit into the Pack) เป็นระยะช่วง 5-6 เดือน ในฝูงสุนัขป่าจะปล่อยให้ลูกสุนัขออกล่าเหยื่อตามลำพังเพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงความยากลำบากและอันตรายที่อาจจะตามมา ในฝูงจะมีการกำหนดภาระหน้าที่ของสมาชิกอย่างชัดเจนตามลำดับชั้นเพื่อร่วมกันล่าเหยื่อให้สำเร็จ โดยสุนัขตัวที่เป็นผู้นำฝูงจะเป็นตัวกำหนดหน้าที่ ดังนั้นเจ้าของจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำตัวเองให้เสมือนว่าเป็นผู้นำกลุ่มให้กับสุนัขของตนเองด้วยการใช้เวลาและความอ่อนโยนกับสุนัข แต่เมื่อสุนัขทำผิดหรือทำในสิ่งที่เจ้าของไม่ต้องการ เจ้าของก็จะต้องลงโทษทันทีทันใดด้วย

การแสดงท่าทีที่ไม่พอใจและพูดด้วยน้ำเสียงที่ดังและหนักแน่นคล้ายๆกับเสียงคำรามของแม่สุนัข ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกสุนัขกลัวและรับรู้ว่าการทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่มันไม่ควรทำ

7) ระยะเวลาวัยรุ่น (The Phase of Puberty) เป็นระยะช่วง 7 เดือนขึ้นไป สุนัขส่วนใหญ่จะเจริญพันธุ์เมื่ออายุ 8-9 เดือน ทั้งนี้ขึ้นกับสายพันธุ์และขนาดของสุนัขด้วย สุนัขเพศผู้จะมีพฤติกรรมยกขาหลังข้างใดข้างหนึ่ง เพื่อขับถ่ายปัสสาวะ ส่วนสุนัขเพศเมียจะเจริญพันธุ์เร็วกว่าสุนัขเพศผู้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการเป็นสัดและมีสุนัขเพศผู้มาให้ความสนใจเป็นพิเศษ สุนัขที่อยู่ในช่วงระยะนี้บางตัวอาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังคำสั่ง และอาจแสดงอาการดุร้ายซึ่งเจ้าของต้องใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อควบคุมและข่มพฤติกรรมเหล่านั้นให้ได้ ขณะเดียวกันจะต้องให้ความรู้และความห่วงใยอย่างมากด้วย เมื่อสุนัขถึงวัยสมบูรณ์พันธุ์ซึ่งสุนัขพันธุ์เล็กจะถึงวัยสมบูรณ์พันธุ์ประมาณหลังจาก 1 ปีแต่สุนัขพันธุ์ใหญ่มักจะประมาณถึง 2 ปี พบว่าพฤติกรรมที่ไม่ดีดังกล่าวจะลดลงไปมาก อารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่ายจะไม่เกิดขึ้นถ้าเจ้าของไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่ดีดังกล่าวได้และบางครั้งพบว่าเจ้าของอาจถูกทำร้ายได้เมื่อไปขัดใจสุนัขของตนซึ่งเมื่อเกิดขึ้นครั้งหนึ่งแล้วมักจะมีโอกาสเกิดขึ้นอีกเป็นครั้งที่สอง ในกรณีนี้สุนัขมักจะจบลงด้วยการยกให้คนอื่นนำไปเลี้ยงหรืออาจต้องทำให้ สุนัขตายอย่างสงบ

2.1.1.2 การสื่อสารของสุนัข

Gary Landsberg et al (2012) พฤติกรรมทางสังคมจะต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารคือการถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง เมื่อบุคคล (ตัวส่ง) มีการส่งสัญญาณไปอาจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลอื่น (ตัวรับ) สุนัขใช้สัญญาณการสื่อสารด้วยเสียง หน้าตาท่าทาง การส่งกลิ่นและการสัมผัส เพื่อสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มและสัตว์อื่นๆ เพื่อให้เข้าใจ สถานการณ์การสื่อสารต้องพิจารณาองค์ประกอบสามประการ ได้แก่ สัญญาณการสื่อสารที่สุนัขปล่อยออกมา บริบทที่เกิดขึ้น และความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างตัวส่งและตัวรับ

1) การสื่อสารเสียง (Auditory communication) สุนัขสามารถส่งเสียงได้หลากหลาย การส่งสัญญาณเสียงของสุนัขมี 4 รูปแบบ คือ

การหอน (howling) ในหมาป่า การหอนมีจุดประสงค์เพื่อการรวมกลุ่ม การประสานงานในกลุ่มและการสื่อสารระยะไกล การหอนในสุนัขมีจุดประสงค์คล้ายกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสุนัขถูกแยกออกจากกลุ่ม สุนัขส่วนใหญ่จะหอนตอบสนองต่อเสียงที่มีความถี่ปานกลางถึงสูง เช่น เสียงไซเรนและเสียงเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น ไวโอลิน

การคราง (whining) มีจุดประสงค์เพื่อเรียกร้องความสนใจ แสดงความเจ็บปวด แสดงการยอมแพ้และป้องกันตัว พฤติกรรมนี้จะชัดเจนขึ้นเมื่อสุนัขได้มีการเรียนรู้

การเห่า (bark) มีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นเตือน ป้องกันถิ่นที่อยู่ ขวนเล่น ทักทาย เรียกร้องความสนใจ แสดงคุณลักษณะของตัวเอง แสดงความก้าวร้าว

การคำราม (growl) มีจุดประสงค์เพื่อแสดงความก้าวร้าว เล่นต่อสู้ ชู เตือน ป้องกันตัว

2) การแสดงหน้าตาท่าทาง (Visual communication) ท่าทางของร่างกาย การเคลื่อนไหว การแสดงออกทางสีหน้า เป็นการส่งการสื่อสารที่รวดเร็วระหว่างผู้ส่งและผู้รับสัญญาณ ใช้เมื่อสุนัขอยู่ในระยะใกล้สามารถมองเห็นกันได้และมีการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ซึ่งการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางของร่างกายรวมทั้งตำแหน่งของใบหูและหาง จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น สุนัขที่กลัวจะ

แสดงออกด้วยการตัวสั้น ตาเบิกกว้าง หัวก้มต่ำ หันหน้าไปทางสิ่งทำให้เกิดความกลัว หูลุ่ไปด้านหลัง ทิ้งน้ำหนักลงที่ขาหลัง ถ้าอยู่ในกรงจะถอยหลังจนติดกรงด้านไกลที่สุด ส่วนสุนัขที่แสดงอาการสนใจบางสิ่งบางอย่างจะแสดงออกโดยชูคอขึ้น หันหน้าไปคู่สิ่งนั้นๆและหุ้จะชี้ตั้งขึ้น มีทิศทางไปข้างหน้า เป็นต้น

3) การส่งกลิ่น (Olfactory communication) การส่งสัญญาณด้วยกลิ่น จะประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ สรีรวิทยา และลักษณะพฤติกรรม อัตลักษณ์ของแต่ละตัว เพศ ระยะการเป็นสัตว์ อายุ สถานะทางสังคม และสภาวะอารมณ์ การสื่อสารทางเคมีจึงมีบทบาทสำคัญในแทบทุกด้านของพฤติกรรมทางสังคม ความเป็นแม่ และการสืบพันธุ์ของสุนัข การสื่อสารด้วยกลิ่น มีรูปแบบพฤติกรรมเฉพาะ รวมถึงการใช้กลิ่นและถ่ายกษาปัสสาวะ กลิ่นพบได้จากสารคัดหลั่งของร่างกาย จากต่อมไขมันและต่อมกลิ่นใต้ผิวหนัง ไปจนถึงน้ำลาย ปัสสาวะ และสารคัดหลั่งจากช่องคลอด กลิ่นตัวเป็นคุณลักษณะเฉพาะของสุนัขแต่ละตัว

4) การสัมผัส (touch) การสัมผัสมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ภายในกลุ่มสังคมของสัตว์ พบว่าสุนัขมีการสัมผัสทางกายขณะพักผ่อนแม้ในสภาพอากาศร้อนจึงเชื่อว่าการสัมผัสมีหน้าที่ทางสังคม และไม่ได้ใช้เพื่อให้ความอบอุ่นหรือระบายความร้อนเท่านั้น การสัมผัสทางกายสามารถก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุนัขกับมนุษย์ และแสดงถึงพฤติกรรมของความผูกพัน

2.1.1.3 แนวทางการทำหมันในสุนัขจรจัด

Katherine Polak (2017) การทำหมันในลูกสัตว์หรือลูกสัตว์ตั้งแต่อายุยังน้อย หมายถึงการผ่าตัดทำหมันสุนัขและแมวตัวผู้และตัวเมียที่มีอายุต่ำกว่า 6 เดือน ในอดีต สัตวแพทย์ได้รับการฝึกให้รอจนกว่าสุนัขหรือแมวจะมีอายุ 6 เดือนก่อนจึงจะทำการผ่าตัดมดลูกออกหรือตอน ทำให้การลดจำนวนประชากรสัตว์เลี้ยงและสัตว์จรจัดที่มีจำนวนมากเกินไปซึ่งพบทั่วโลกทำได้เพียงเล็กน้อย ปัจจุบันมีงานวิจัยที่สนับสนุนการทำหมันในลูกสัตว์ ทำให้คลายความกลัว ความเชื่อเดิม พบว่ามีข้อดี คือ: ใช้เวลาในการผ่าตัดเร็วขึ้นมาก สัตว์ที่รับการผ่าตัดจะตื่นและฟื้นตัวได้ภายในหนึ่งชั่วโมงหลังการผ่าตัด มีภาวะแทรกซ้อนระหว่างการผ่าตัดน้อยลง และมีราคาถูกลงเนื่องจากการใช้วัสดุที่น้อยลง ทั้งนี้มีข้อควรพิจารณาหลายประการเมื่อทำการผ่าตัดการทำหมันในลูกสัตว์ คือ ลูกแมวและลูกสุนัขควรอดอาหารเป็นเวลา 2-4 ชั่วโมงก่อนการผ่าตัดเพื่อป้องกันการเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ควรให้ความร้อนเสริมเพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายลดลง การจัดการดมยาสลบในสัตว์เด็กสามารถทำได้อย่างปลอดภัย โดยต้องให้ความใส่ใจในหลักการพื้นฐานอย่างเหมาะสม หากทำการผ่าตัดเมื่ออายุประมาณ 3 ถึง 4 เดือนในช่วงเวลาเดียวกับการฉีดวัคซีนครั้งสุดท้ายสำหรับลูกสุนัขหรือลูกแมว ผู้ประกอบวิชาชีพเอกชนจะไม่ต้องกังวลว่าลูกค้าจะลืมหรือไปที่อื่นเพื่อรับการผ่าตัด

2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับ ทศนคติ

แพรวภัทรา เขียวชะอุ่ม (2552) ได้กล่าวถึง ความหมาย ลักษณะและประเภทของ ทศนคติ ดังนี้

ความหมายของทศนคติ (Attitude) มีนักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายของ ทศนคติ ไว้อย่างแตกต่างกันตามทรรศนะของตน ดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 138) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อ บุคคล สิ่งของ สถานการณ์ต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่นานพอสมควร

สร้อยตระกูล (ดิทยานนท์) อรรถมาณะ(2541: 64) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ผลผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด คนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งออกมาในทางประเมินค่าอันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือ ปฏิเสธก็ได้และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น

Newstrom และ Devis (2002: 207) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกหรือความเชื่อ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ตัดสินว่า พนักงานรับรู้สภาวะแวดล้อมของพวกเค้า อย่างไร และผูกพันกับการกระทำของพวกเค้า หรือมีแนวโน้มของการกระทำอย่างไร และสุดท้ายมีพฤติกรรมอย่างไร

Hornby (2544: 62) “Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English” ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ วิธีทางที่ความคิดเห็นหรือรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่ง และวิธีทางที่คนประพจน์ต่อใครหรือคนใดคนหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นหรือรู้สึกอย่างไร

Gibson. (2000: 102) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ตัวตัดสิน พฤติกรรม เป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลนั้นๆ ต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทัศนคตินี้สามารถเรียนรู้หรือ จัดการได้โดยใช้ประสบการณ์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อ และแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบ โดยการ ประเมินค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อ บุคคล สิ่งของและสถานการณ์ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ โดยที่ทัศนคตินี้ สามารถเรียนรู้หรือ จัดการได้โดยใช้ประสบการณ์ และทัศนคตินั้นสามารถที่จะรู้ หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่าง ไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

ลักษณะของทัศนคติ เนื่องจากว่านักจิตวิทยาได้ศึกษาในความหมายที่แตกต่าง กัน ดังนั้น จึงควรกล่าวถึงลักษณะรวม ๆ ของทัศนคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจทัศนคติให้ดีขึ้น ซึ่งลักษณะของ ทัศนคติ สรุปได้ดังนี้

- 1) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
- 2) ทัศนคติดีมีลักษณะที่คงทนถาวรอยู่นานพอสมควร
- 3) ทัศนคติดีมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือ บอกลักษณะดี ไม่ดี ชอบ ไม่ชอบ เป็นต้น
- 4) ทัศนคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติ
- 5) ทัศนคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของและ บุคคลกับสถานการณ์ นั่นคือ ทัศนคดีย่อมมีที่หมายนั่นเอง

องค์ประกอบของทัศนคติ Schermerhorn (2000: 76) (อ้างถึงใน แพรภัทรา เขียวชะอุ่ม, 2552) กล่าวว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) องค์ประกอบด้าน ความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) คือ ทัศนคติที่ จะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และข้อมูลที่บุคคลคนหนึ่งมี ซึ่งความเชื่อจะแสดงให้เห็น

ถึงความคิดของคน หรือสิ่งของ และข้อสรุปที่บุคคลได้มีต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้นๆ เช่นงานของฉันขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น

2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึกเฉพาะอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับผลกระทบส่วนบุคคล ซึ่งได้จากสิ่งเร้าหรือสิ่งที่เกิดก่อนทำให้เกิดทัศนคติ นั้นๆ เช่น ฉันไม่ชอบงานของฉัน เป็นต้น

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ ความตั้งใจที่จะประพฤติในทางใดทางหนึ่ง โดยมีรากฐานมาจากความรู้สึกเฉพาะเจาะจงของบุคคล หรือทัศนคติของบุคคล เช่น ฉันกำลังไปทำงานของฉัน เป็นต้น

ประเภทของทัศนคติ การแสดงออกทางทัศนคติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท (ดารณี, 2542: 43) (อ้างถึงใน แพรภัทธา เขียวชะอุ่ม, 2552) คือ

1) ทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude) คือความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ดีหรือยอมรับ ความพอใจ เช่น นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการโฆษณา เพราะวิชาการโฆษณำเป็นการให้บุคคลได้มีอิสระทางความคิด

2) ทัศนคติในทางลบ (Negative Attitude) คือ การแสดงออก หรือความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ไม่พอใจ ไม่ดี ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย เช่น นิดไม่ชอบคนเลี้ยงสัตว์เพราะเห็นว่าทารุณสัตว์

3) การไม่แสดงออกทางทัศนคติ หรือมีทัศนคติเฉยๆ (Negative Attitude) คือ มีทัศนคติเป็นกลางอาจจะเพราะว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ หรือในเรื่องนั้นๆ เราไม่มีแนวโน้มทัศนคติอยู่เดิมหรือไม่มีแนวโน้มทางความรู้ในเรื่องนั้นๆ มาก่อน เช่น เรามีทัศนคติที่เป็นกลางต่อตู้ไมโครเวฟ เพราะเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษหรือคุณของตู้ไมโครเวฟมาก่อน

จะเห็นได้ว่าการแสดงออกของทัศนคตินั้น เกิดจากการก่อตัวของทัศนคติที่สะสมไว้ เป็นความคิดและความรู้สึกจนสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามทัศนคติต่อสิ่งนั้น

2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2563) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม เนื่องจากสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อม ควรได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกกระทำการทารุณกรรม และเจ้าของสัตว์ซึ่งนำสัตว์มาเลี้ยงจะต้องจัดสวัสดิภาพให้เหมาะสมตามประเภทและชนิดของสัตว์ ทั้งในระหว่างการเลี้ยงดู การขนส่ง การนำสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดง โดยใช้บังคับกับสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้ เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ไม่ว่าจะมิเจ้าของหรือไม่มีเจ้าของ และรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัด มีดังนี้

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็น

อาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวดความเจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์เพื่อการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชราหรืออ่อนอายุ

มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

2.2.2 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2563) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้เหมาะสมที่จะควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดี เนื่องจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อที่มีอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์ โดยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัด มีดังนี้

มาตรา 9 บัญญัติว่า ในกรณีพบสัตว์ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปลอม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของมาขอรับคืนภายในห้าวัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้ ในกรณีที่สัตว์แพทย์พบสัตว์ใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าสามารถที่จะทำลายได้ทันที

2.2.3 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2563) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีเหตุผลในการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์ และการทำงานของสัตวแพทย์ สारวัตร์ และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ ใช้บังคับกับชนิดสัตว์ดังต่อไปนี้ (1) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี และหมายความรวมถึง น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และเอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้ด้วย โดยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัด มีดังนี้

มาตรา 14 บัญญัติว่า เมื่อมีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของป่วยหรือตายในที่ดินของบุคคลใดโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาดหรือโดยไม่รู้สาเหตุ ให้เจ้าของที่ดินนั้นมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สारวัตร์ หรือสัตวแพทย์ ภายในเวลาสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบว่าเป็นสัตว์ป่วยหรือตาย และให้นำความในมาตรา 11 วรรคสอง มาใช้บังคับกับเจ้าของที่ดินด้วยโดยอนุโลม

ห้ามมิให้บุคคลใดเคลื่อนย้าย ข่าแหละ หรือกระทำการอื่นใดแก่สัตว์หรือซากสัตว์ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่มีการดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตายตามข้อธิบัติประกาศกำหนดตามมาตรา 11 วรรคสอง หรือสัตวแพทย์ได้ตรวจพิสูจน์แล้วว่าสัตว์นั้นมิได้ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด หรือสัตวแพทย์สั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 15 บัญญัติว่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สारวัตร์ หรือสัตวแพทย์ได้รับแจ้งหรือตรวจพบว่ามีสัตว์ป่วย หรือตายโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาดหรือโดยไม่รู้สาเหตุในที่สาธารณะ หรือในที่ดินที่

ไม่ปรากฏเจ้าของ พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์มีอำนาจกักสัตว์ที่ป่วยหรือตายนั้นไว้ตามที่เห็นสมควรภายในบริเวณนั้น

2.2.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มีเป้าหมายในการคุ้มครองควบคุมกำกับดูแลประชาชนในด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น โดยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัด มีดังนี้

มาตรา 25 บัญญัติว่า ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัย ในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือฉี่ หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็น อันตรายต่อสุขภาพ

(3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือ ละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า ฝ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.2.5 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2560) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นให้การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการ เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ รวมทั้งกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้ประโยชน์หรือหาประโยชน์ได้ โดยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุนัขจรจัด มีดังนี้

มาตรา 4 บัญญัติว่า

สิ่งปฏิกูล หมายความว่า อุจจาระ หรือปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นของโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า

ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือ ชากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

มาตรา 31 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือบนพื้นรถหรือพื้นเรือโดยสาร

(2) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกภาชนะหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้

มาตรา 32 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใด

(1) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ

(2) ปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ

มาตรา 33 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจองค์ความรู้ทางการศึกษาด้านการศึกษาที่ใกล้เคียงกับหัวข้อในการศึกษานี้ มีเอกสารการศึกษาดังนี้

2.3.1 การสำรวจประชากรสุนัขจรจัด ความรู้และทัศนคติของประชาชนระดับท้องถิ่นในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วรามล ใช้พานิช และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาการสำรวจประชากรสุนัขจรจัด ความรู้และทัศนคติของประชาชนระดับท้องถิ่น ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เดือนกุมภาพันธ์ 2557 พบว่า การสำรวจประชากรสุนัขด้วยวิธี capture-recapture ตามสูตรของ Chapman Estimator (CR) สำรวจประชากรสุนัขจรจัดในพื้นที่ได้ค่าใกล้เคียงข้อมูลจำนวนสุนัขที่ได้จากผู้ให้อาหาร การสอบถามด้านความรู้และทัศนคติต่อโรคพิษสุนัขบ้าและสุนัขจรจัด พบว่า สิ่งที่ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ คือ ช่วงอายุที่สัตว์เลี้ยงสามารถให้วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าครั้งแรกร้อยละ 84.21 การปฏิบัติตนเบื้องต้นหลังถูกสุนัขกัดร้อยละ 71.05 การเกิดโรคที่ไม่สัมพันธ์กับฤดูกาลร้อยละ 67.37 เข้าใจอาการสัตว์ติดเชื่อจะดุร้าย นิสัยเปลี่ยนร้อยละ 98.95 แต่ไม่เข้าใจอาการสัตว์ติดเชื่อที่อาจมีอาการซึม หลบตามมุมมืดร้อยละ 46.32 ทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ คือสุนัขจรจัดก่อความสกปรกร้อยละ 93.68 สงสัยดังร้อยละ 85.79 กลิ่นเหม็นร้อยละ 78.95 เป็นพาหะนำโรคร้อยละ 91.58 แต่ยินดีให้ความช่วยเหลือด้านการบริจาคเงินช่วยเหลือบุคคลหรือองค์กรที่ดูแลสุนัขจรจัด ร้อยละ 73.16 ด้านการจัดหาอาหาร ร้อยละ 54.2 ด้านการจัดหาที่พัก ร้อยละ 52.11 ไม่เห็นด้วยกับการทำที่พักสุนัขจรจัดที่วัด ร้อยละ 91.58 องค์กรที่ควรมีส่วนร่วมในการ รับผิดชอบ การจัดการสุนัขจรจัด คือ สำนักงานสาธารณสุขร้อยละ 95.26 กรมปศุสัตว์ร้อยละ 88.42 และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 82.11

2.3.2. การศึกษาประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ปิยะมาศ คงถึง และคณะ (2548) ได้ศึกษาประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจำนวนประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาที่เกิดจากสุนัขจรจัดและความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งสถานพักพิงสุนัขจรจัด เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือน มิถุนายน-กันยายน จำนวน 516 ชุด สำหรับปัญหาที่เกิดจากสุนัขจร

จัดที่พบบ่อย คือ การคุยเขี่ยขยะทำให้เกิดความสกปรก (ร้อยละ 15.06) รองลงมาคือการถ่ายอุจจาระ
เรี่ยราด (ร้อยละ 13.88) เห็นด้วยกับการสร้างสถานพักพิงสุนัขจรจัด ร้อยละ 28.67 เห็นว่าทุกหน่วยงาน
ควรร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด (95.01) เห็นว่าสถานพักพิงควรรองรับสุนัขจรจัดได้จำนวน 201-
500 ตัว (ร้อยละ 27.45) เห็นว่าการระดมทุนขอเงินสนับสนุนจากรัฐบาล อย่างไรก็ตามร้อยละ 65.36
เห็นว่าสุนัขจรจัดจะถูกนำมาทิ้งเพิ่มขึ้นหากมีสถานพักพิง ร้อยละ 84.21 จะไม่นำสุนัขของตนมาทิ้ง และ
ร้อยละ 78.29 จะไม่รับสุนัขจากสถานพักพิงไปเลี้ยงและในเบื้องต้นควรมีโครงการระยะสั้นเพื่อแก้ปัญหา
สุนัขจรจัด

บทที่ 3

วิธีการและผลการดำเนินงาน

3.1 วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัด ให้เป็นสุนัขชุมชนของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลทุติยภูมิ)

3.1.1.1 ทำการศึกษาข้อมูลจากการรวบรวมจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ

3.1.1.2 ทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับสุนัขจรจัด ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2558 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

3.1.2 การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ

3.1.2.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี ปากเกร็ด บางบัวทอง บางใหญ่ บางกรวย และไทรน้อย จากข้อมูลรายงานสถิติจังหวัดนนทบุรี (สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี, 2566) ในปี พ.ศ.2565 มีประชากร จำนวน 1,295,916 คน ทำการคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Yamane (1973) ที่ค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 5 ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = N/(1+Ne^2)$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ดังนั้นประชากรกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ที่ต้องทำการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 ราย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยสร้างจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ต้องการศึกษา และได้รับความเห็นชอบจากนายสัตวแพทย์กองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ กรมปศุสัตว์ โดยกำหนดเนื้อหาในแบบสอบถามให้ครอบคลุม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน จำนวน 16 ข้อ และเหตุผลการเลือกจำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 2 การวัดทัศนคติ จำนวน 31 ข้อ โดยวัดปัจจัยด้านอิทธิพลของจิตใจและสังคม จำนวน 10 ข้อ ปัจจัยด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ จำนวน 12 ข้อ และทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 การวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 ข้อ ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยตรวจสอบคุณค่า ความถูกต้องของเนื้อหา และหาความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือของแบบสอบถามรวมทุกข้อเท่ากับ 0.74 ซึ่งเป็นค่าสูงพอที่จะมั่นใจว่าเป็นมาตรวัดที่เชื่อถือได้

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหามสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชน จำนวน 1 ข้อ

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (ข้อมูลปฐมภูมิ)

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ที่พัฒนาโดยใช้โปรแกรมกูเกิลฟอร์ม (Google form) เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ให้เวลาการตอบแบบสอบถาม เป็นเวลา 2 สัปดาห์

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแบ่งหัวข้อออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานนำมาการแจกแจงความถี่เป็นอัตราร้อยละ (Percentage) และช่วงค่าความเชื่อมั่น (Confident interval; CI) ที่ร้อยละ 95

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชนจังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's method) ซึ่งกำหนดคำตอบในแต่ละข้อเป็น 5 ทางเลือก โดยมีข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบซึ่งแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การให้คะแนนความคิดเห็นและทัศนคติระดับต่างๆ

ระดับความเห็น	คะแนน	
	ทัศนคติเชิงบวก	ทัศนคติเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

โดยจัดกลุ่มทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน เป็น 3 กลุ่ม โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติ โดยมีความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5 - 1) / 3 \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

ดังนั้น	ทัศนคติเชิงบวก	3.68 - 5.00	คะแนน
	ทัศนคติระดับปานกลาง	2.34 - 3.67	คะแนน
	ทัศนคติเชิงลบ	1.00 - 2.33	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้คะแนนแต่ละข้อโดยหากตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน และดำเนินการจัดกลุ่มความรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเป็น 3 กลุ่ม ตามหลักเกณฑ์โดยใช้คะแนน ดังนี้

ความรู้ระดับดี	มีคะแนนร้อยละ 66.68 – 100.00
ความรู้ระดับปานกลาง	มีคะแนนร้อยละ 33.34 – 66.67
ความรู้ไม่ดี	มีคะแนนร้อยละ 0.00 – 33.33

ส่วนที่ 4 เป็นการวัดความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชน ที่เหมาะสมของชุมชน มีลักษณะคำถามที่ให้เลือกตอบ วิเคราะห์โดยใช้ค่าอัตราส่วนร้อยละ

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) ซึ่งทำการรายงานข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) โดยใช้การแจกแจงความถี่เป็นอัตราร้อยละ (Percentage) และช่วงค่าความเชื่อมั่น (Confident interval; CI) ที่ร้อยละ 95 ส่วนการรายงานข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลต่อเนื่องที่มีการกระจายตัวปกติ (Normal distribution) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation; SD) ในส่วนของข้อมูลต่อเนื่องที่มีการกระจายตัวไม่เป็นปกติ (Non-normal distribution) จะใช้ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range; IQR) ซึ่งทำการทดสอบโดย Shapiro-Wilk test โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel 2019 (Microsoft Corporation, Washington, U.S.A.)

ในการศึกษาเชิงอนุมาน (Inferential study) ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Epi InfoTM 7.2 (CDC, 2019) ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ กับปัจจัยส่วนบุคคลสำหรับข้อมูลที่มีการกระจายตัวปกติด้วยการทดสอบ Independent t-test สำหรับกลุ่มที่ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบ One-way ANOVA สำหรับกลุ่มที่ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งมากกว่า 2 กลุ่ม โดยพิจารณาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value < 0.05 โดยหากทดสอบ One-way ANOVA แล้วพบว่าภายในกลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ให้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Post hoc tests สำหรับข้อมูลที่มีการกระจายตัวไม่ปกติให้ทำการทดสอบด้วยวิธี Mann-Whitney U test สำหรับกลุ่มที่ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบ Kruskal-Wallis rank test สำหรับกลุ่มที่ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งมากกว่า 2 กลุ่ม พิจารณาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value < 0.05 โดยหากทดสอบ Kruskal-Wallis rank test แล้วพบว่าภายในกลุ่มมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ให้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี Mann-Whitney U test สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรที่มีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณทั้งคู่ให้ทำการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients; r) โดยหากข้อมูลมีลักษณะการกระจายตัวแบบปกติให้ทำการวิเคราะห์หาค่า Pearson's correlation coefficient และหากข้อมูลมีลักษณะการกระจายตัวแบบไม่ปกติให้ทำการวิเคราะห์หาค่า Spearman's correlation coefficient โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะแสดงถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยมีทั้งความสัมพันธ์เชิงลบตั้งแต่ -1 ไปจนถึงความสัมพันธ์เชิงบวกมากที่สุดคือ 1 โดยค่าที่อยู่ระหว่าง 0.01 – 0.09 แสดงถึงความสัมพันธ์เล็กน้อย ค่าที่อยู่ระหว่าง 0.10 – 0.29 แสดงถึงความสัมพันธ์ต่ำถึงกลาง ค่าที่อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.49 แสดงถึงความสัมพันธ์ระดับปานกลางถึงสูง ค่าที่อยู่ระหว่าง 0.50 – 0.69 แสดงถึงความสัมพันธ์ระดับสูงถึงสูงมาก ค่าที่อยู่ระหว่าง 0.70 – 0.89 แสดงถึงความสัมพันธ์ระดับสูงมาก และค่าที่อยู่ระหว่าง 0.90 – 0.99 แสดงถึงความสัมพันธ์เกือบสมบูรณ์ (De Vaus, 2004) โดยกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value < 0.05

3.2 ผลการดำเนินการ/วิจารณ์ผล

ผลการดำเนินการ

การศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชนจังหวัดนนทบุรี จากการส่งแบบสอบถามให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งครอบคลุมประชากรที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1.1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานและเหตุผลของการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ดังแสดงในตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน (n=400)

ข้อมูล	การแจกแจง	จำนวน (ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95%	
			ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
เพศ	ชาย	167 (41.75)	37	46.66
	หญิง	233 (58.25)	53.34	63.00
อายุ	น้อยกว่า 20 ปี	11 (2.75)	1.53	4.91
	20 – 30 ปี	68 (17.00)	13.62	21.02
	31 – 40 ปี	114 (28.50)	24.28	33.14
	41 – 50 ปี	86 (21.50)	17.74	25.81
	51 – 60 ปี	71 (17.75)	14.3	21.82
	มากกว่า 60 ปี	50 (12.50)	9.59	16.13
อาชีพ	นักเรียน	9 (2.25)	1.17	4.28
	นิสิต/นักศึกษา	22 (5.50)	3.64	8.22
	ทำงานกับหน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	71 (17.75)	14.3	21.82
	พนักงานบริษัทเอกชน	81 (20.25)	16.58	24.49
	ธุรกิจส่วนตัว	51 (12.75)	9.81	16.4
	รับจ้าง	108 (27.00)	22.86	31.58
	อื่นๆ	58 (14.50)	11.37	18.31
รายได้ต่อเดือน	น้อยกว่า 15,000 บาท	170 (42.50)	37.73	47.42
	15,000 – 25,000 บาท	173 (43.25)	38.46	48.17
	25,001 – 50,000 บาท	49 (12.25)	9.37	15.85

ข้อมูล	การแจกแจง	จำนวน (ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95%	
			ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ระดับการศึกษา	สูงกว่า 50,000 บาท	8 (2.25)	2.00	3.96
	ประถมศึกษา	29 (7.25)	5.08	10.25
	มัธยมศึกษา	111 (27.75)	23.57	32.36
	ปวช./ปวส./อนุปริญญา	109 (27.25)	23.1	31.84
	ปริญญาตรี	144 (36.00)	31.43	40.84
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	7 (1.75)	0.83	3.63
สถานภาพ	โสด	154 (38.50)	33.84	43.38
	สมรส	208 (52.00)	47.09	56.88
	หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	38 (9.50)	6.98	12.8
อาศัยอยู่ในพื้นที่	องค์การบริหารส่วนตำบล	142 (35.50)	30.95	40.33
	เทศบาลตำบล	114 (28.50)	24.28	33.14
	เทศบาลเมือง	128 (32.00)	27.6	36.75
	เทศบาลนคร	16 (4.00)	2.46	6.44
ลักษณะชุมชน	หมู่บ้านจัดสรร มีนิติบุคคล	88 (22.00)	18.2	26.34
	หมู่บ้านจัดสรร ไม่มีนิติบุคคล	82 (20.50)	16.81	24.75
	บ้านไม่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร	199 (49.75)	44.85	54.65
	อพาร์ทเมนต์/คอนโดมิเนียม	31 (7.75)	5.5	10.82
ชุมชนที่อยู่อาศัยมีสุนัข จรจัด	มี	261 (65.25)	60.43	69.77
	ไม่มี	139 (34.75)	30.23	39.57
ทำนเลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัข	เคย	196 (49.00)	44.11	53.91
	ไม่เคย	204 (51.00)	46.09	55.89
ให้อาหารสุนัขจรจัด	เคย	146 (36.50)	31.91	41.35
	ไม่เคย	254 (63.50)	58.65	68.09
บริจาคเงินช่วยเหลือสุนัข	เคย	148 (37.00)	32.39	41.86
	ไม่เคย	252 (63.00)	58.14	67.61
สุนัขจรจัดกัด เहां ไ่	เคย	117 (29.25)	24.99	33.91
	ไม่เคย	283 (70.75)	66.09	75.01
มีความเดือดร้อนรำคาญ จากกลิ่น สกปรก เสียง	เคย	169 (42.25)	37.48	47.17
สุนัขจรจัดทำลายทรัพย์สิน เสียหาย	เคย	89 (22.25)	18.43	26.6
ความรู้สึกต่อสุนัข	ไม่เคย	311 (77.75)	73.4	81.57
	ชอบ/รัก	118 (29.50)	25.22	34.17
	เฉยๆ	172 (43.00)	38.22	47.92
	ไม่ชอบ/กลัว	110 (27.50)	23.33	32.1

ตารางที่ 2 เหตุผลของการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน (n=400)

การแจกแจงข้อมูล	จำนวน (ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95 %	
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
เป็นการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชน	262 (65.50)	60.69	70.01
เป็นการทำบุญกับสัตว์ร่วมโลก	98 (24.50)	20.52	28.97
สุนัขจรจัดเป็นสัตว์น่าสงสาร ควรได้รับการดูแลและควรได้อาศัยอยู่ในชุมชน	65 (16.25)	12.94	20.21
จังหวัดนนทบุรี ไม่มีสถานพักพิงสัตว์รองรับสุนัขจรจัดในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี	59 (14.75)	11.59	18.59
สถานพักพิงสัตว์ของรัฐ มีการจัดการ เลี้ยงดูสุนัขไม่ดี	29 (7.25)	5.08	10.25
สถานพักพิงสัตว์ของเอกชน มีการจัดการ เลี้ยงดูสุนัขไม่ดี	24 (3.50)	2.08	5.83
ไม่มีงบประมาณในการนำสุนัขจรจัดเข้าสถานพักพิงสัตว์ของเอกชน	113 (28.25)	24.04	32.88

จากตารางที่ 2 แสดงเหตุผลของการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน พบว่าเป็นการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชน ร้อยละ 65.50 รองลงมาคือไม่มีงบประมาณในการนำสุนัขจรจัดเข้าสถานพักพิงสัตว์ของเอกชน ร้อยละ 28.20

1.2 จากการศึกษาผลคะแนนทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีคะแนนทัศนคติด้านอิทธิพลต่อจิตใจและสังคมที่ค่ามัธยฐานเท่ากับ 32 (IQR = 7) คะแนนทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำ ที่ค่ามัธยฐานเท่ากับ 41 (IQR = 9.5) คะแนนทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนที่ค่ามัธยฐานเท่ากับ 36 (IQR = 11) โดยมีค่าคะแนนรวมทัศนคติทั้งสามด้านที่ค่ามัธยฐานเท่ากับ 109 (IQR = 25) และคะแนนความรู้ที่ค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 (IQR = 3) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าการกระจายตัวของคะแนนทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน (n=400)

ข้อมูล	Mean±SD	Median	IQR	Max.	Min.	การกระจายตัว
ทัศนคติด้านอิทธิพลต่อจิตใจและสังคม (เต็ม 50 คะแนน)	32.27±5.16	32	7	47	15	ไม่ปกติ
ทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (เต็ม 60 คะแนน)	41.67±6.41	41	9.5	60	20	ไม่ปกติ
ทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน	36.39±6.52	36	11	45	9	ไม่ปกติ

ข้อมูล	Mean±SD	Median	IQR	Max.	Min.	การกระจายตัว
(เต็ม 45 คะแนน)						
คะแนนรวมทัศนคติ (เต็ม 155 คะแนน)	110.32±15.00	109	25	149	54	ไม่ปกติ
ความรู้ (เต็ม 50 คะแนน)	9.20 ±2.29	10	3	12	1	ไม่ปกติ

1.3 การจัดระดับทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชนและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนทัศนคติด้านอิทธิพลต่อจิตใจและสังคมเป็นเชิงบวกร้อยละ 21.50 เป็นกลางร้อยละ 75.25 และเชิงลบร้อยละ 3.25 ค่าคะแนนทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำเป็นเชิงบวกร้อยละ 34.25 เป็นกลางร้อยละ 64.00 และเชิงลบร้อยละ 1.75 ส่วนค่าคะแนนทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนเป็นเชิงบวกร้อยละ 68.00 เป็นกลางร้อยละ 30.25 และเชิงลบร้อยละ 1.75 โดยค่าคะแนนรวมทัศนคติทั้งสามด้านเป็นเชิงบวก ร้อยละ 41.75 เป็นกลางร้อยละ 58 เป็นเชิงลบร้อยละ 0.25 ส่วนค่าคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับดีร้อยละ 73.75 ระดับปานกลางร้อยละ 21.75 และระดับไม่ดีร้อยละ 4.50 ดังแสดง ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติระดับทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (n=400)

การศึกษา	ระดับ	คะแนนเฉลี่ย	จำนวน(ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95%	
				ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ทัศนคติด้านอิทธิพลต่อจิตใจและสังคม	เชิงบวก	39.63	86 (21.50)	17.74	25.81
	เป็นกลาง	30.64	301 (75.25)	70.77	79.25
	เชิงลบ	21.15	13 (3.25)	1.89	5.52
ทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ	เชิงบวก	48.89	137 (34.25)	29.75	39.05
	เป็นกลาง	38.25	256 (64.00)	59.16	68.57
	เชิงลบ	25.43	7 (1.75)	0.83	3.63
ทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน	เชิงบวก	40.05	272 (68.00)	63.25	72.4
	เป็นกลาง	29.28	121 (30.25)	25.93	34.95
	เชิงลบ	16.86	7 (1.75)	0.83	3.63
ภาพรวมทัศนคติ	เชิงบวก	125.22	167 (41.75)	37	46.66
	เป็นกลาง	99.84	232 (58)	53.09	62.76
	เชิงลบ	54	1 (0.25)	0.04	1.76

การศึกษา	ระดับ	คะแนนเฉลี่ย	จำนวน(ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95%	
				ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ความรู้	ระดับดี	10.31	295 (73.75)	69.2	77.84
	ระดับปานกลาง	6.92	87 (21.75)	17.97	26.08
	ไม่ดี	2	18 (4.5)	2.85	7.04

1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนรวมทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน โดยการทดสอบการกระจายตัวของข้อมูลด้วย Shapiro-Wilk test ซึ่งพบว่ามี การกระจายตัวแบบไม่ปกติ จึงทำการทดสอบด้วยวิธี Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนรวมทัศนคติ ด้วยวิธี
Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test

ข้อมูล	การแจกแจง	Mean	SD	Median	IQR	P-value
เพศ **	ชาย	111.04	15.69	111	26	0.19
	หญิง	109.8	14.5	108	24	
อายุ **	ไม่เกิน 60 ปี	111.24	15.24	111	26	0.00*
	เกิน 60 ปี	103.86	11.37	103.5	15	
รายได้ต่อเดือน **	ไม่เกิน 15,000 บาท	110.03	15.18	108	26	0.61
	เกิน 15,000 บาท	110.53	14.9	110	24	
ระดับการศึกษา **	ต่ำกว่าปริญญาตรี	109.98	14.29	108	24	0.67
	ตั้งแต่ปริญญาตรี	110.89	16.14	111	26	
	ขึ้นไป					
สถานภาพ ***	โสด	113.58	15.51	115	25	0.00*
	สมรส	108.58	14.38	107.5	24	
	หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	106.63	14.13	105	23	
ลักษณะชุมชน **	หมู่บ้านจัดสรร มี นิติบุคคล อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม	116.62	16.12	113	25	0.04*
	หมู่บ้านจัดสรร ไม่มี นิติบุคคล	106.91	13.17	105	17	
	บ้านไม่อยู่ใน หมู่บ้านจัดสรร	110.94	14.83	111	25	
ชุมชนที่อยู่อาศัยมีสุนัข จรจัด **	มี	110.28	16.02	111	27	0.67
	ไม่มี	110.4	12.92	108	20	
เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัข**	เคย	114.86	14.05	116	21	0.00*
	ไม่เคย	105.96	14.61	102	22.5	
เคยช่วยเหลือสุนัข (ให้ อาหาร/บริจาคเงิน)**	เคย	114.02	13.32	114	19	0.00*
	ไม่เคย	107.14	15.65	105	26	

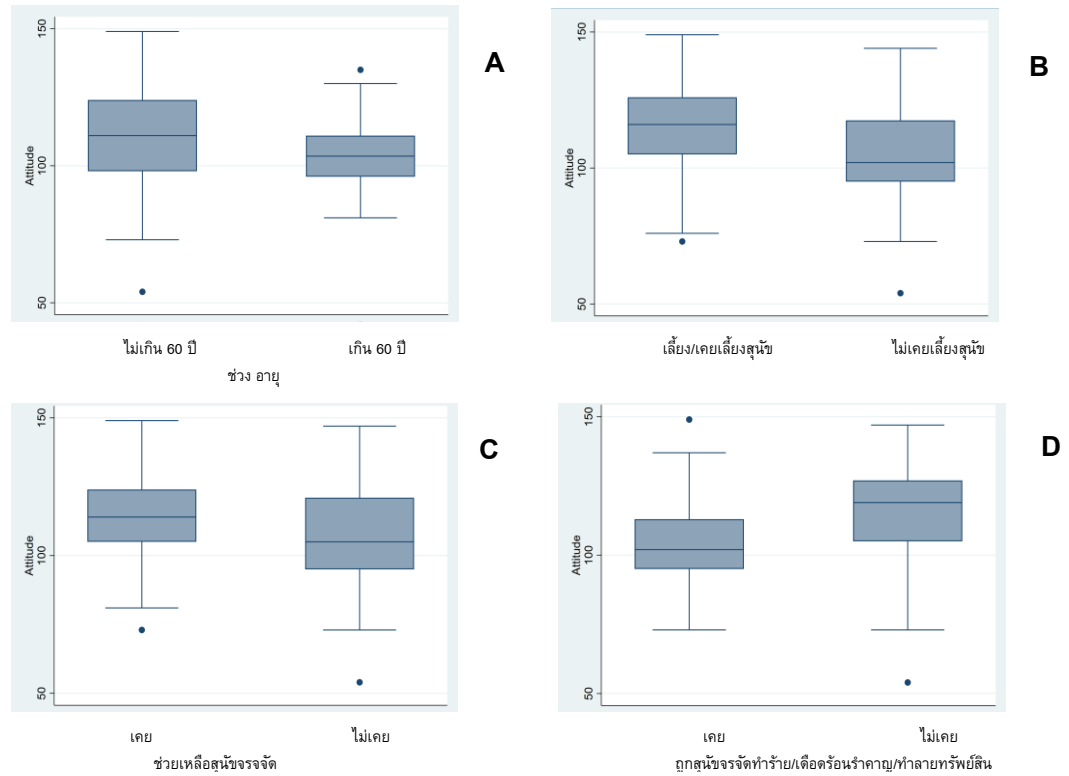
ข้อมูล	การแจกแจง	Mean	SD	Median	IQR	P-value
เคยถูกสุนัขจรจัดกัดทำร้าย/เดือดร้อน	เคย	104.84	12.94	102	18	0.00*
รำคาญ/ทำลายทรัพย์สิน**	ไม่เคย	116.08	14.89	119	22	
ความรู้สึกรู้สึกต่อสุนัข***	ชอบ/รัก	117.51	14.75	119	19	0.00*
	เฉยๆ	106.63	14.06	103.5	20.5	
	ไม่ชอบ/กลัว	108.37	14.1	105	25	

* p-value < 0.05

** Mann-Whitney U test

*** Kruskal-Wallis rank test

จากการทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนรวมทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน ช้างต้นพบว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 ลักษณะชุมชนที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.04 ประสบการณ์เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัขมีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 ประสบการณ์เคยกับไม่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด (ให้อาหาร/บริจาคเงิน) มีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 ประสบการณ์เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้ายสร้างความเดือดร้อน รำคาญ ทำลายทรัพย์สิน มีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 ส่วนความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อสุนัขที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนรวมทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0. โดยการเปรียบเทียบช่วงอายุ ประสบการณ์เลี้ยงสุนัข/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัข ประสบการณ์เคย กับไม่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด (ให้อาหาร/บริจาคเงิน) เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย สร้างความเดือดร้อน รำคาญ ทำลายทรัพย์สิน นั้นต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ต่อโดยวิธี Mann-Whitney U test ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับช่วงอายุ
 รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับประสบการณ์เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัข
 รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับ ไม่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด (ให้อาหาร/บริจาคเงิน)
 รูป D แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับ ไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/เตือนรบกวนราคาญ/ทำลายทรัพย์สิน

ส่วนการเปรียบเทียบสถานภาพ ลักษณะชุมชน และความรู้สึกรู้สึกต่อสุนัข ซึ่งต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ต่อโดยวิธี Mann-Whitney U test ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 6 - 8 ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับสถานภาพ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test

สถานภาพ	โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง
โสด	1		
สมรส	0.00*	1	
หม้าย/หย่าร้าง	0.02*	0.51	1

* p-value < 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่าคะแนนรวมทัศนคติของผู้ที่มีสถานภาพโสดมีคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส (P-value = 0.00) และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ (P-value = 0.02) อย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในรูปที่ 2

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับลักษณะชุมชนที่อาศัย โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test

ลักษณะชุมชนที่อาศัย	หมู่บ้านจัดสรรมีนิติบุคคล อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม	หมู่บ้านจัดสรรไม่มีนิติบุคคล	บ้านไม่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร
หมู่บ้านจัดสรรมีนิติบุคคล อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม	1		
หมู่บ้านจัดสรรไม่มีนิติบุคคล	0.01*	1	
บ้านไม่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร	0.31	0.07	1

*p-value < 0.05

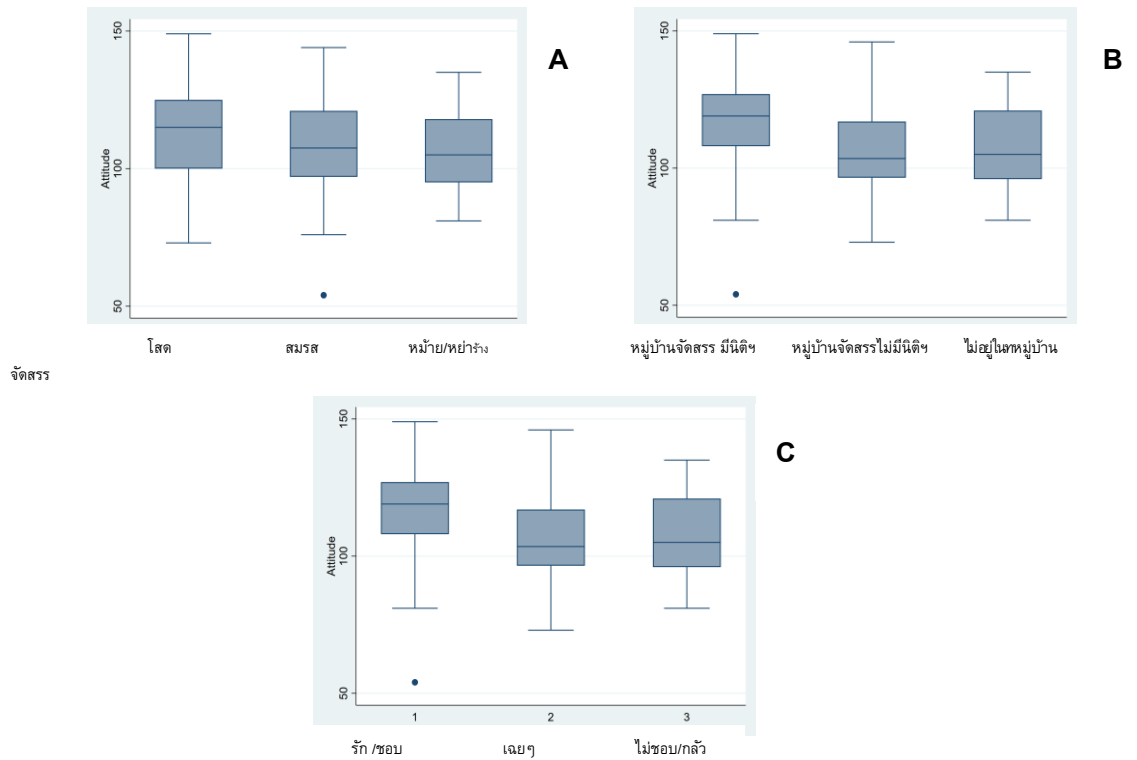
จากตารางที่ 7 พบว่าคะแนนรวมทัศนคติของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะเป็นหมู่บ้านจัดสรรมีนิติบุคคล และอพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม มีคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ไม่มีนิติบุคคล อย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.01) ดังแสดงในรูปที่ 2

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมทัศนคติกับความรู้สึกต่อสุนัข โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Mann-Whitney U test

ความรู้สึกต่อสุนัข	ชอบ/รัก	เฉยๆ	ไม่ชอบ/กลัว
ชอบ/รัก	1		
เฉยๆ	0.00*	1	
ไม่ชอบ/กลัว	0.00*	0.37	1

*p-value < 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่าคะแนนรวมทัศนคติของผู้ที่มีความรู้สึกชอบ/รักสุนัขมีคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่มีความรู้สึกเฉยๆต่อสุนัข (P-value = 0.00) และความรู้สึกไม่ชอบ/กลัวสุนัข (P-value = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับสถานภาพ

รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับลักษณะชุมชนที่อาศัย

รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนรวมทัศนคติเปรียบเทียบกับความรู้สึกต่อสุนัข

1.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการทดสอบการกระจายตัวของข้อมูลด้วย Shapiro-Wilk test ซึ่งพบว่าการกระจายตัวแบบไม่ปกติ จึงทำการทดสอบด้วยวิธี Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test ดังตารางที่ 9 และรูปที่ 3 รูป A-D

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธี Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis rank test

ข้อมูล	การแจกแจง	Mean	SD	Median	IQR	P-value
เพศ **	ชาย	9.3	2.25	10	3	0.29
	หญิง	9.12	2.33	10	3	
อายุ **	ไม่เกิน 60 ปี	9.21	2.34	10	3	0.26
	เกิน 60 ปี	9.06	1.98	10	2	
รายได้ต่อเดือน **	ไม่เกิน 15,000 บาท	8.9	2.51	10	3	0.046*
	เกิน 15,000 บาท	9.41	2.1	10	2	
ระดับการศึกษา **	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9.13	2.36	10	3	0.64
	ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	9.3	2.18	10	2	

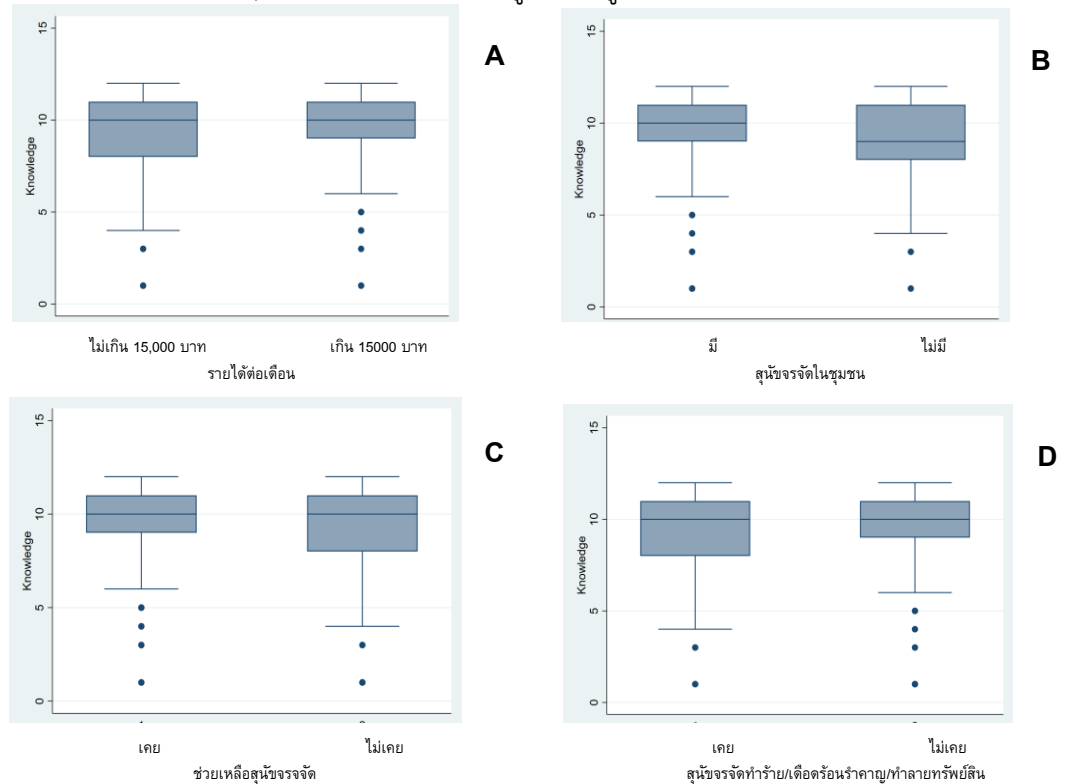
ข้อมูล	การแจกแจง	Mean	SD	Median	IQR	P-value
สถานภาพ ***	โสด	9.37	2.15	10	2	0.12
	สมรส	9.15	2.4	10	3	
	หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	8.71	2.24	9.5	2	
ลักษณะชุมชน **	หมู่บ้านจัดสรร มีนิติ บุคคล อพาร์ทเมน /คอนโดมิเนียม	9.27	2.48	10	2	0.41
	หมู่บ้านจัดสรร ไม่มี นิติบุคคล	9.43	1.89	10	2	
	บ้านไม่อยู่ใน หมู่บ้านจัดสรร	9.06	2.33	10	3	
ชุมชนที่อยู่อาศัยมีสุนัข จรจัด **	มี	9.36	2.33	10	2	0.00*
	ไม่มี	8.88	2.2	9	3	
เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัข***	เคย	9.46	2.05	10	2	0.03*
	ไม่เคย	8.94	2.48	10	3	
เคยช่วยเหลือสุนัข (ให้อาหาร/บริจาคเงิน) **	เคย	9.41	2.05	10	3	0.15
	ไม่เคย	9.01	2.48	10	3	
เคยถูกสุนัขจรจัดกัดทำ ร้าย/เดือดร้อน รำคาญ/ ทำลายทรัพย์สิน **	เคย	8.95	2.29	10	3	0.00*
	ไม่เคย	9.46	2.28	10	2	
ความรู้สึกต่อสุนัข ***	ชอบ/รัก	9.42	2.24	10	2	0.27
	เฉยๆ	9.03	2.37	10	3	
	ไม่ชอบ/กลัว	9.22	2.24	10	3	

* p-value < 0.05

** Mann-Whitney U test

*** Kruskal-Wallis rank test

จากการตารางที่ 9 พบว่ารายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญที่ $P\text{-value} = 0.046$ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสุนัขจรจัดกับชุมชนที่ไม่มีสุนัขจรจัดมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $P\text{-value} = 0.00$ ผู้ที่มีประสบการณ์เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัขมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $P\text{-value} = 0.03$ และประสบการณ์เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/เดือดร้อนราคาญ/ทำลายทรัพย์สินมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $P\text{-value} = 0.00$ เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ต่อโดยวิธี Mann-Whitney U test ได้ผลแสดงดังรูปที่ 3 รูป A-D

รูปที่ 3 รูป A แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับรายได้ต่อเดือน

รูป B แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับชุมชนอาศัยอยู่มีกับไม่มีสุนัขจรจัด

รูป C แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับประสบการณ์เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัขกับไม่เคยเลี้ยงสุนัข

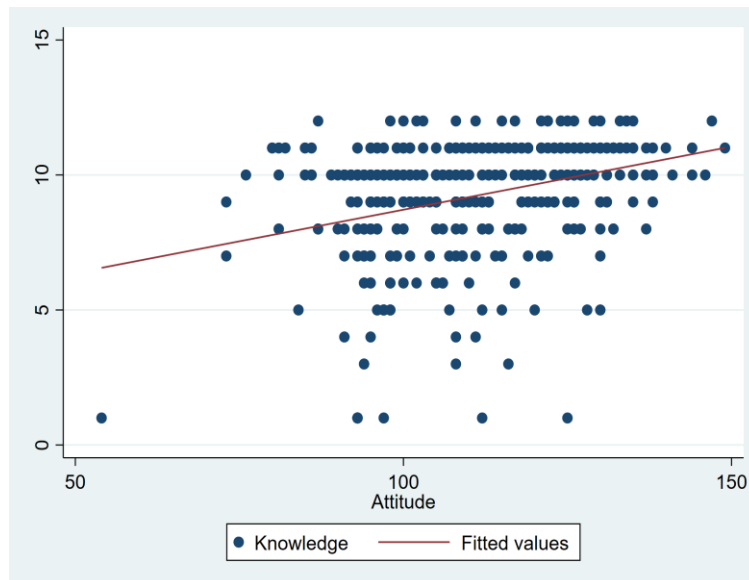
รูป D แสดงกราฟ Box plot ของคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับประสบการณ์เคยกับไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย/เดือดร้อนราคาญ/ทำลายทรัพย์สิน

1.6 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคะแนนภาพรวมทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients; r) โดยการวิเคราะห์หาค่า Spearman’s correlation coefficient ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 10 ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า Spearman’s correlation coefficient ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคะแนนภาพรวมทัศนคติ ต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน

r (p-value)	ความรู้	ทัศนคติ
ความรู้	1	
ทัศนคติ	0.31(*0.00)	1

*p-value < 0.05

จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชนในระดับปานกลางถึงสูง (r = 0.31) อย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาแสดงเป็นกราฟความสัมพันธ์ ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แสดงกราฟ Scatter plot แสดงความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างคะแนนความรู้และคะแนนทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน

1.7 การศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี ดังแสดงผลในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชน (n=400)

การแจกแจงข้อมูล	จำนวน (ร้อยละ)	ความเชื่อมั่น 95%	
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การกำจัดโดยวิธีการการุณยฆาต เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด	11 (2.75)	1.53	4.91
การทำให้เป็นสุนัขชุมชน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด	57 (14.25)	11.15	18.04
การจับทำหมันและหาบ้าน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด	261 (65.25)	60.43	69.77
การจับเข้าสถานพักพิงสัตว์ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด	71 (17.75)	14.30	21.82

จากตารางที่ 11 พบว่าความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชน คิดว่าการกำจัดโดยวิธีการการุณยฆาต เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 2.75 คิดว่าการทำให้เป็นสุนัขชุมชน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 14.25 คิดว่าการจับทำหมันและหาบ้าน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 65.25 และคิดว่าการจับเข้าสถานพักพิงสัตว์ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 17.75

วิจารณ์ผลการศึกษา (Discussion)

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามพบปัญหาจากสุนัขจรจัดเรียงลำดับจากปัญหาที่พบมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่น สกปรก เสียง ร้อยละ 37.48 เคยถูกสุนัขจรจัดกัด เหว้า ไต่ ร้อยละ 24.99 และเคยถูกสุนัขจรจัดทำลายทรัพย์สิน ร้อยละ 18.43 สอดคล้องกับการศึกษาของ วรามล ใช้พานิช และคณะ (2557) พบว่าทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ คือ สุนัขจรจัดก่อความสกปรกร้อยละ 93.68 ส่งเสียงดังร้อยละ 85.79 กลิ่นเหม็นร้อยละ 78.95 และการศึกษาของ พัชรินทร์ สิริสุนทร และคณะ (2563) พบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขเลี้ยงปล่อยและสุนัขจรจัดในเมืองที่ถูกร้องเรียนมากที่สุดตามลำดับคือ ความสกปรก สิ่งปฏิกูล เสียงรบกวนจากการเห่าหอน และการลักขโมยอาหารของสุนัขในบางพื้นที่ เช่น สวนสาธารณะเพชรบุรี คลองศาลา

ทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน โดยภาพรวมคะแนนทัศนคติ ทั้ง 3 ด้าน พบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ที่ร้อยละ 58.00 ส่วนน้อยมีทัศนคติเชิงลบ ที่ร้อยละ 0.25 เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน พบว่าทัศนคติด้านอิทธิพลของจิตใจและสังคม ส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ที่ร้อยละ 75.25 มีคะแนนเฉลี่ย 30.64 หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคำถามที่มีระดับทัศนคติต่ำที่สุดคือคิดว่าสุนัขจรจัดสร้างความเดือดร้อนให้คนในชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.31 ส่วนทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ ส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ที่ร้อยละ 64.00 มีคะแนนเฉลี่ย 38.25 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคำถามที่มีระดับทัศนคติต่ำที่สุดคือคิดว่าการจับสุนัขจรจัดออกไปจากชุมชนแล้วจะทำให้สุนัขจรจัดหมดไปจากชุมชน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.45 และทัศนคติต่อแนวทางการจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนทัศนคติเชิงบวก ที่ร้อยละ 68.00 มีคะแนนเฉลี่ย 40.05 โดยทุกคำถามมีระดับทัศนคติเชิงบวก คำถามที่มีระดับทัศนคติต่ำที่สุด พบว่ามีคะแนนเท่ากัน 2 คำถาม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 39.3 คือมีการสวมปลอกคอเพื่อระบุพฤติกรรมสุนัข และมีการ

กำหนดจุดสำหรับให้อาหารสุนัขชุมชน จากคะแนนรวมทัศนคติ ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน บ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังไม่ตัดสินใจว่าจะให้การสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนโดยการบริหารจัดการให้เป็นสุนัขจรจัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างสุนัขชุมชนเป็นวิธีแก้ปัญหาสุนัขจรจัดที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการสื่อสาร สร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดโดยจัดการให้เป็นสุนัขชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 73.75 จากการพิจารณาความรู้เป็นรายข้อพบว่าประเด็นที่ตอบผิดมากที่สุดสามลำดับแรกคือ 1) สุนัขเกิดโรคพิษสุนัขบ้าได้เฉพาะในฤดูร้อน มีผู้ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 54 2) ผู้ที่ให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว ไม่ถือว่าเป็นเจ้าของสุนัข มีผู้ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 42 และ 3) หากเรามีพฤติกรรมกับสุนัขตัวใดตัวหนึ่งโดยมีการให้อาหารสุนัขแทบทุกวัน ให้สุนัขเข้าบ้าน นอนในบริเวณบ้าน ตั้งชื่อให้สุนัข ถือว่าเป็นการเลี้ยงสุนัขอย่างเป็นทางการ ไม่ใช่ให้ความเมตตาแก่สุนัขจรจัดทั่วไป มีผู้ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 27 สอดคล้องกับการศึกษาของวรามล ไขพานิช และคณะ (2557) สำรวจความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า พบว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ พบว่าการเกิดโรคที่ไม่สัมพันธ์กับฤดูกาลร้อยละ 67.37 และการศึกษาของ นิตินันท์ ทันทวิวัฒนานนท์.(2565) มีร้อยละ 33.0 เข้าใจว่าโรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะในฤดูร้อนเท่านั้น กลุ่ม ตัวอย่างเข้าใจผิดว่าโรคนี้เป็นเฉพาะในฤดูร้อนและเกิดจากสภาวะอากาศที่ร้อน ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็น พฤติกรรมความเป็นเจ้าของสุนัข ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มีการศึกษาหรือไม่ได้ให้ความสนใจข้อกฎหมายที่ไม่ได้มีผลกระทบตน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยพื้นฐานกับคะแนนทัศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน พบว่าผู้ที่มีช่วงอายุไม่เกิน 60 ปี มีภาพรวมคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปี โดยมีค่ามัธยฐานที่ 111 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) ผู้ที่มีสถานภาพโสดมีภาพรวมคะแนนทัศนคติสูงกว่าสถานภาพสมรส และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ตามลำดับ โดยมีค่ามัธยฐานที่ 115 แตกต่างจากสถานภาพอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00 สอดคล้องกับ Marinelli. et al (2007) อ้างถึงโดย ภารดี พิพัฒนกาญจน์ และคณะ (2559) พบว่า สถานะการมีบุตร ผู้เลี้ยงสุนัขที่ไม่มีบุตรมีแนวโน้มที่จะเอาใจใส่สุนัขมากกว่าผู้เลี้ยงที่มีบุตรแล้ว ลักษณะชุมชนที่อาศัยพบว่าผู้ที่อาศัยอยู่หมู่บ้านจัดสรร มีนิติบุคคล อพาร์ทเมนต์ คอนโดมีเนียมมีภาพรวมคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่หมู่บ้านจัดสรรไม่มีนิติบุคคล โดยมีค่ามัธยฐานที่ 113 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.04) อาจเป็นผลมาจากหมู่บ้านจัดสรรไม่มีนิติบุคคล มักเป็นหมู่บ้านเปิด ไม่สามารถควบคุมการเข้าออกและการอาศัยของสุนัขจรจัดได้ ทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ได้รับผลกระทบจากสุนัขจรจัดจึงไม่สนับสนุนให้มีสุนัขชุมชน ส่วนผู้ที่เลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัข มีภาพรวมคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเลี้ยงสุนัข โดยมีค่ามัธยฐานที่ 116 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) ผู้ที่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด (ให้อาหาร/บริจาคเงิน) มีภาพรวมคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยช่วยเหลือสุนัขจรจัด โดยมีค่ามัธยฐานที่ 114 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) ผู้ที่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย สร้างความเดือดร้อนรำคาญ ทำลายทรัพย์สิน มีภาพรวมคะแนนทัศนคติต่ำกว่าผู้ที่ไม่เคยถูกสุนัขจรจัดทำร้าย สร้างความเดือดร้อนรำคาญ ทำลายทรัพย์สิน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = 0.00) ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกรัก/ชอบสุนัข มีภาพรวมคะแนนทัศนคติมีสูงกว่าผู้ที่มีความรู้สึกไม่ชอบ/กลัว และเฉยๆ ตามลำดับ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ P-value = 0.00

ส่วนการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าวิธีที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าเหมาะสมกับชุมชนมากที่สุดคือ การจับทำหมันและหาบ้าน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 65.25 มาก ลำดับถัดไปคือคิดว่าการจับเข้าสถานพักพิงสัตว์ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 17.75 และคิดว่าการทำให้เป็นสุนัขชุมชน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ร้อยละ 14.25 จึงมีความจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ รับรู้ ข้อดีของแนวทางทางสร้างสุนัขชุมชน ให้มากขึ้น

จากการศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรีในครั้งนี้ สามารถนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน เช่น ใช้อ้างอิงในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการนำร่องการจัดการเพื่อแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

สรุปผลการศึกษา (Conclusion)

ผลของการศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรีในครั้งนี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาพรวมคะแนนทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ส่วนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและกฎหมายที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังไม่ตัดสินใจว่าจะสามารถใช้การจัดการสุนัขชุมชน ในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้ และเห็นได้จากข้อมูลการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่เหมาะสมกับชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกวิธีการจับทำหมันและหาบ้านให้สุนัขจำนวนมากที่สุด ดังนั้นหากจะนำการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดด้วยการจัดการให้เป็นสุนัขชุมชนมาใช้ในชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี จะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับรู้ รับทราบและเข้าใจมากขึ้น โดยควรเน้นให้เห็นถึงผลดีที่จะเกิดกับสุนัขและชุมชน

การศึกษาทัศนคติของประชากรในชุมชนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการนำมาซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาทางสังคมร่วมกัน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าประชาชนส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาสุขนั้ขจรจัดในชุมชนเป็นสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การบริหารจัดการสุขนั้ขจรจัดให้เป็นสุขนั้ชุมชนเป็นหนึ่งในวิธีการที่มีความเป็นไปได้ ทั้งมีความสอดคล้องกับค่านิยมความเชื่อของคนไทย ผลการศึกษานี้จึงสามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของการจัดการปัญหาสุขนั้ขจรจัดในชุมชน ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ให้เป็นสุขนั้ชุมชนให้เป็นรูปธรรมในลำดับต่อไป

3.3 การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

3.3.1 การศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุขนั้ขจรจัดให้เป็นสุขนั้ชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน หน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้มีความเหมาะสมกับบริบทของจังหวัดนนทบุรี ในการเปลี่ยนสุขนั้ขจรจัดที่สร้างปัญหาแก่คนในชุมชนให้เป็นสุขนั้ชุมชน ทำให้สุขนั้สามารถอยู่ร่วมกับคนชุมชนได้ โดยสุขนั้ได้รับการจัดการด้านสุขภาพที่เหมาะสม

3.3.2 สามารถลดปัญหาเรื่องร้องเรียนได้

3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

3.4.1 การออกแบบสอบถามต้องคำนึงและพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 เพื่อไม่ให้มีความขัดแย้งกับกฎหมาย ซึ่งแก้ไขโดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายตรวจสอบความถูกต้อง

3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

3.5.1 ได้วางแผนให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในโปรแกรมกูเกิลฟอร์ม แต่เนื่องจากเกิดสถานการณ์มีจลาจลโซเชียลมีเดียมีการหลอกลวงประชาชนในรูปแบบการแอบอ้างเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ ติดต่อทางโทรศัพท์หรือผ่านทางไลน์ ทำให้ประชาชนระมัดระวังในการเปิดลิงค์ต่างๆ ที่ถูกส่งผ่านทางไลน์ ทำให้มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโปรแกรมกูเกิลฟอร์มจำนวนน้อย ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแทนก่อนนำมาลงข้อมูลในกูเกิลฟอร์ม เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะ

4.1 จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา สามารถนำมาใช้ในการเสนอแนะเชิงนโยบายในการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แนวทางการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดด้วยการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชนหรือโครงการสุนัขชุมชน ให้ประชาชนได้มีความรับทราบ รับรู้ เหตุผล แนวทางการจัดการรวมถึงข้อดีของการสร้างสุนัขชุมชน เห็นได้จากผลการศึกษาที่พบผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ยังไม่สามารถตัดสินใจได้

4.2 ควรทำการศึกษาทัศนคติ และปัจจัย เพิ่มเติมในกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคนรักสัตว์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

ขอขอบคุณ สัตวแพทย์หญิงชนิษฐา ธิติติลภรัตน์ ปศุสัตว์เขต 1 นายณพคุณ คล้ายพันธ์ ปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และนายสัตวแพทย์ไทยวิวัฒน์ วรรณสุข ปศุสัตว์จังหวัดระยอง ที่ให้การสนับสนุนการทำผลงานวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงนายสัตวแพทย์ธีระวุฒิ สุวัธนะเซาว์ ที่ปรึกษาด้านสวัสดิภาพสัตว์ กรมปศุสัตว์ นายสัตวแพทย์สถิตพงศ์ พรหมสถิต และสัตวแพทย์หญิงพชรมน ทองเฟื่อง ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการศึกษานี้ อีกทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์)

ผู้ขอประเมิน

29 / มีนาคม / 2567

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นของผู้ขอรับการประเมินเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	ลายมือชื่อ
นางเสาวนีย์ พวงไพบุลย์	80 %	
นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์	20 %	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง

29 / มีนาคม / 2567

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง

29 / มีนาคม / 2567

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2563. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557. แหล่งที่มา: https://www.moac.go.th/law_agri-files-422791791860. 17 มิถุนายน 2566.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2563. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2535. แหล่งที่มา: https://www.moac.go.th/law_agri-files-391091791831. 17 มิถุนายน 2566.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2563. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2535.แหล่งที่มา: <https://www.> 17 มิถุนายน 2566.
- กรมควบคุมโรค. 2566. สคร.9 เตือน หากถูกสุนัขกัดรีบล้างแผลให้สะอาดและฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบทุกเข็ม แหล่งที่มา https://ddc.moph.go.th/odpc9/news.php?news=37788&deptcode=odpc9&news_views=3796. 2 กันยายน2566.
- กรมปศุสัตว์. 2563. อธิบดีกรมปศุสัตว์ ให้สัมภาษณ์รายการ Big Story เรื่องใหญ่ Thai PBS ประเด็น "โครงการสุนัขชุมชนเพื่อการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอย่างยั่งยืน". แหล่งที่มา: <https://dld.go.th/th/index.php/en/newsflash/banner-news/37-news/leader-news-2560/22282-head-25630710-3>. 2 กันยายน 2566.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2563. คู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สัตว์. แหล่งที่มา: https://www.dla.go.th/servlet/EbookServlet?_mode=read&ebookColum=6096#/page/12 กันยายน2566.
- จรรยาวัฑฒ์ ธีรธรรณ. 2555 พัฒนาการของสุนัข. แหล่งที่มา : <https://vet.kku.ac.th/physio/DOG%20PDF>. 2 กันยายน 2566.
- ชาติรี จำลองกุล และ กิ่งแก้ว นาคศิริ. 2561. ความรู้ความเข้าใจมาตรการทางกฎหมายสุนัขจรจัดของบุคลากรและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณมหาวิทยาลัยพิษณุโลก. แหล่งที่มา : <https://human.skru.ac.th/husoconference/conf1/pp7.pdf>. 2 กันยายน 2566.
- ไทยรัฐออนไลน์. 2563. สุนัขจรจัดเห่าหอนทั้งกลางวันกลางคืน เทศบาลนครนนทบุรีช่วยชาวบ้านด้วย. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/local/1890717>. 18 มิถุนายน 2566.
- ธนพงศ์ ทาศรีนุช. 2563. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสุนัขจรจัดของชุมชนวัดเพลง เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร.แหล่งที่มา: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/230435/166414>. 2 กันยายน 2566.
- ธงชัย ศรีเบญจโชติ, สุรีย์พร พานิชอัครา, อัญชลี อุทัยไขฟ้า, พิศิษฐ์ ชัยสุวรรณนิถาวร, เพ็ญศิริ สมารักษ์, ลีดา ชัยวิบูลย์ผล. 2566.-การประเมินมูลค่าสวัสดิการที่เพิ่มขึ้นจากการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด เมืองท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี. แหล่งที่มา : <https://eresarch.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-2035-file08-2023-03-08-15-32-25.pdf>. 2 กันยายน 2566.
- นิติพันธ์ ทันทวิวัฒนานนท์. 2565. ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของประชาชนที่มารับบริการทางสัตวแพทย์ที่กลุ่มควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร แหล่งที่มา : [12553-Article%20Text-20682-1-10-20220826%20\(3\).pdf](https://www.researchgate.net/publication/358210682-1-10-20220826%20(3).pdf). 11 กันยายน 2566.

- ปริญญาวัน ชมเสวก. 2564. แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด : ศึกษากรณีที่มีการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน. แหล่งที่มา: http://ombstudies.Ombudsman.go.th/article_attach/7-2%20Parinyawan%20 Executive.PDF. 2 กันยายน 2566
- ปิยะมาศ คงถึง, อัญญาภรณ์ แสนแก้วทอง, จารุวรรณ ไทยกกลาง, ประภาวดี ไพรินทร์, วสันต์ ตั้งโกคานนท์ วรุฒม์ วงศ์กาฬสินธุ์, สุวิชัย โรจนเสถียร, 2548. การศึกษาประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. แหล่งที่มา : https://www.vet.cmu.ac.th/cmvi/document/ journal/9_2549.pdf. 2 กันยายน 2566.
- แพรวภัทรา เขียวชะอุ่ม. 2552. ทักษะคิดหรือเจตคติ แหล่งที่มา: (Attitude) <https://www. gotoknow.org/posts/280647>. 8 พฤษภาคม 2566.
- พัชรินทร์ สิริสุนทร, วัชรวุฒิ ชื้อสัตย์, ศุภร ทองยวน และธนู ภิญโญภูมิมิตร. 2563. แผนชุมชนเพื่อการจัดการสุนัขเลี้ยงปล่อยและสุนัขจรจัด ในเขตชุมชนเมือง กรณีศึกษาเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ แหล่งที่มา : https://ajpatsira.files.wordpress.com/ 2020/06/244187-article-text-847018-1-10-202006223.pdf?force_download= true 17 ตุลาคม 2566.
- ภารดี พิพัฒน์กาญจน์, ชัชวาล ใจชื้อกุล และขวัญรัฐ ส่วนพงษ์. 2559. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสุนัขและผู้เลี้ยง แหล่งที่มา : <https://www.hu.ac.th/conference/conference 2016/proceedings/data/4.pdf>. 17 ตุลาคม 2566.
- วรามล ใช้พานิช, ลีสา ร้อยกรอง, มนัสชัย วัฒนกุล, ทรงวุฒิ บุญงาม. 2557. การสำรวจประชากรสุนัขจรจัด ความรู้และทัศนคติของประชาชนระดับท้องถิ่น ในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เดือนกุมภาพันธ์ 2557. แหล่งที่มา. <https://apps-doe.moph.go.th>Annualaesr> 2557. 17 ตุลาคม 2566.
- สำนักข่าวอัมรินทร์ทีวี เฮลตี้ ช่อง 34. 2561. พิสูจน์ขอยหมาดุไล่กัดขาเหวอะ! พอค้ายันโหด-ป้ารับให้ข้าวต้มไม่ดู ถ้าถูกจับหว่านขาดอิสระ. แหล่งที่มา : <https://www.amarintv.com/news/detail/8154>, 2 กันยายน 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535. แหล่งที่มา : https://www.sme.go.th/upload/mod_download/a136-20-9999-update.pdf. 17 มิถุนายน 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535. แหล่งที่มา : <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C316/%C316-20-9999-update.htm>. 17 มิถุนายน 2566.
- สำนักงานจังหวัดนนทบุรี. 2565. ประวัติความเป็นมาของจังหวัด แหล่งที่มา : <https://www2.nonthaburi.go.th/content/history>. 17 มิถุนายน 2566.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 2566. แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ.2566-2567) ฉบับทบทวน (ประจำปีงบประมาณ 2567). แหล่งที่มา : <https://data.go.th/dataset/896c99b6-7dc3-4c3c-963a-4f518eaf2cf6/resource/06312c55-00d0-4795-97575304fb131a29/download/non-dev-plan-5-years.pdf>. 11 กันยายน 2566.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2564. กระทั่งถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กระทั่งถามที่ 209 ร. เรื่อง ปัญหาสุนัข แมว ลิงจรจัด ขาดหน่วยงานรับผิดชอบ. แหล่งที่มา : <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/previewer.php>. 2 กันยายน 2566.
- สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี. 2566. จำนวนประชากร. แหล่งที่มา : <https://nontburi.nso.go.th/?view=article&id=65&catid=14>. 11 กันยายน 2566.

- International Companion Animal Management Coalition. 2560.แนวทางการควบคุมประชากรสุนัขเร่ร่อน.แหล่งที่มา: <https://www.icam-coalition.org/wp-content/uploads/2017/03/Humane-Dog-Population-Management-Guidance-Thai.pdf>. 2 กันยายน 2566
- Canine_and_Feline_Behavior_for_Veterinar/L6e_EAAAQBAJ?hl=th&gbpv=1&dq=development+behavior+puppy&pg=PA50&printsec=frontcover.12 กันยายน 2566
- Gary Landsberg, Wayne Hunthausen, Lowell Ackerman.(2012). Behavior problem in dog and cat. แหล่งที่มา : https://www.google.co.th/books/edition/Behavior_Problems_of_the_Dog_and_Cat/eYbVBMkYvSAC?hl=th&gbpv=1&dq=transitional+phase+puppy+development&pg=PA14&printsec=frontcover. 12 กันยายน 2566
- International Companion Animal Management Coalition. 2560.แนวทางการควบคุมประชากรสุนัขเร่ร่อน.แหล่งที่มา: <https://www.icam-coalition.org/wp-content/uploads/2017/03/Humane-Dog-Population-Management-Guidance-Thai.pdf>. 2 กันยายน 2566
- Katherine Polak. 2017. Pediatric Neutering: Safe, Efficient, and Humane แหล่งที่มา : <https://www.vin.com/apputil/content/defaultadv1.aspx?pld=20539&id=8506483>. 12 กันยายน 2566
- Thaiquote. 2565. สัมภาษณ์พิเศษ : โครงการ “สุนัขชุมชน” การแก้ปัญหา “สุนัขจรจัด” ได้อย่างยั่งยืน แหล่งที่มา : <https://www.thaiquote.org/content/247101>. 16 พฤษภาคม 2566

ภาคผนวก

ตารางที่ 11 ระดับทัศนคติด้านอิทธิพลของจิตใจและสังคมต่อการบริหารจัดการสุนัขอจรจัดให้เป็นสุนัข
ชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400)

ข้อความ	ร้อยละในทัศนคติต่างๆ					ค่าเฉลี่ย	ระดับ ทัศน คติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1 ท่านคิดว่าสุนัขอจรจัดเป็น สัตว์ที่น่าสงสารให้ความเมตตา	110 (27.50)	113 (33.25)	134 (6.25)	21 (5.25)	2 (0.50)	3.82	เชิง บวก
2 ท่านคิดว่าสุนัขอจรจัดควรได้ อาศัยอยู่ในชุมชนอย่าง ปลอดภัย	91 (22.75)	142 (35.50)	133 (33.25)	31 (7.75)	3 (0.75)	3.72	เชิง บวก
3 ท่านเชื่อว่าการให้อาหาร สุนัขอจรจัดเป็นการทำบุญแบบ หนึ่ง	84 (21.00)	130 (32.50)	148 (37.00)	33 (8.25)	5 (1.25)	3.64	เป็น กลาง
4 ท่านรู้สึกชื่นชมคนที่ให้การ ดูแลหรือช่วยเหลือสุนัขอจรจัด ในชุมชน	95 (23.75)	122 (30.50)	136 (34.00)	41 (10.25)	6 (1.50)	3.64	เป็น กลาง
5 ท่านเชื่อว่าคนกับสุนัขอจรจัด สามารถอยู่ร่วมกันได้ในชุมชน	83 (20.27)	111 (27.75)	150 (37.50)	48 (12.00)	8 (2.00)	3.53	เป็น กลาง
6 ท่านคิดว่าสุนัขอจรจัดสร้าง ความเดือดร้อนให้คนในชุมชน	66 (16.50)	176 (44.00)	129 (32.25)	27 (6.75)	2 (0.50)	2.31	เชิง ลบ
7 ท่านรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อมี สุนัขอจรจัดในชุมชน	74 (18.50)	161 (40.25)	127 (31.75)	32 (8.00)	6 (1.50)	2.34	เป็น กลาง
8 ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อพบเห็น หรือทราบข่าวการจับสุนัขอจร จัดออกจากชุมชน	64 (16.00)	143 (35.75)	142 (35.50)	42 (10.50)	9 (2.25)	2.47	เป็น กลาง
9 ท่านคิดว่าคนในชุมชน ยอมรับการกำจัดสุนัขอจรจัดที่ ทำอันตรายคนในชุมชนโดยวิธี การ усыณาต	41 (10.25)	80 (20.00)	141 (35.25)	73 (18.25)	65 (16.25)	3.10	เป็น กลาง
10 ท่านคิดว่าคนในชุมชน ต้องการให้มีการบริหารจัดการ สุนัขอจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน	87 (21.75)	151 (37.75)	125 (31.25)	30 (7.50)	7 (1.75)	3.70	เชิง บวก

ตารางที่ 12 ระดับทัศนคติด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำต่อการบริหารจัดการสุนัขอจรจัดให้เป็น
สุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400)

ข้อความ	ร้อยละในทัศนคติต่างๆ					ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1 ท่านคิดว่าการเปลี่ยนสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน จะเป็นการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในสังคมได้ในระยะยาว	95 (23.75)	123 (30.75)	128 (32.00)	48 (12.00)	6 (1.50)	3.62	เป็นกลาง
2 ท่านคิดว่าการให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นครั้งคราว หรือเป็นประจำจะสร้างความคุ้นเคยกับสุนัขจรจัดจนสามารถจับเล่นได้	79 (19.75)	132 (33.00)	132 (33.00)	48 (12.00)	9 (2.25)	3.55	เป็นกลาง
3 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดจะมีปฏิกิริยาก้าวร้าวเฉพาะกับคนที่เคยทำร้ายสุนัขจรจัดนั้น	83 (20.75)	125 (31.25)	151 (37.75)	35 (8.75)	6 (1.5)	3.61	เป็นกลาง
4 ท่านคิดว่าสามารถปรับพฤติกรรมสุนัขชุมชนไม่ให้สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนได้	77 (19.25)	132 (33.00)	140 (35.00)	44 (11.00)	7 (1.75)	3.57	เป็นกลาง
5 ท่านคิดว่าการทำหมันให้สุนัขชุมชนจะช่วยควบคุมจำนวนสุนัขไม่ให้เพิ่มขึ้นได้	146 (36.50)	165 (41.21)	79 (19.75)	8 (2.00)	2 (0.50)	4.11	เชิงบวก
6 ท่านคิดว่าการเก็บกวาดอุจจาระ หรือเศษอาหารเมื่อให้อาหารสุนัขชุมชนแล้วจะไม่สร้างความสกปรกให้ชุมชน	109 (27.25)	145 (36.25)	120 (30.00)	22 (5.50)	4 (1.00)	3.83	เชิงบวก
7 ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านมีคนรักสัตว์หรือคนให้อาหารสุนัขจรจัด ที่เป็นแกนนำในการดูแลสุนัขชุมชนได้	86 (21.50)	119 (29.75)	153 (38.25)	32 (8.00)	10 (2.50)	3.60	เป็นกลาง
8 ท่านคิดว่าสุนัขชุมชนจะมีสุขภาพดีขึ้นเพราะได้รับการดูแลจากคนในชุมชน	91 (22.75)	116 (29.00)	156 (39.00)	29 (7.25)	8 (2.00)	3.63	เป็นกลาง
9 ท่านคิดว่าการดูแลสุนัขชุมชนใช้งบประมาณน้อยกว่าการดูแลสุนัขในสถานพักพิงสัตว์	86 (21.50)	102 (25.50)	173 (43.25)	29 (7.25)	10 (2.50)	3.56	เป็นกลาง

ข้อความ	ร้อยละในทัศนคติต่างๆ					ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
10 ท่านคิดว่าการจับสุนัขจรจัดออกไปจากชุมชนแล้วจะทำให้สุนัขจรจัดหมดไปจากชุมชน (เชิงลบ)	81 (20.25)	124 (31.00)	139 (34.75)	45 (11.25)	11 (2.75)	2.45	เป็นกลาง
11 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดที่ถูกจับไปอยู่สถานพักพิงสัตว์ จะได้รับการเลี้ยงดูที่ดี(เชิงลบ)	86 (21.50)	89 (22.25)	179 (44.75)	31 (7.75)	15 (3.75)	2.50	เป็นกลาง
12 ท่านจะให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน	87 (21.75)	121 (30.25)	157 (39.25)	26 (6.50)	9 (2.25)	3.63	เป็นกลาง

ตารางที่ 13 ระดับทัศนคติต่อแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน
จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400)

ข้อความ	ร้อยละในทัศนคติต่างๆ					ค่าเฉลี่ย	ระดับ ทัศน คติ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1 มีการสำรวจและขึ้นทะเบียน ประวัติเป็นสุนัขชุมชน	128 (32.00)	162 (40.50)	95 (23.75)	14 (3.50)	1 (0.25)	4.00	เชิง บวก
2 มีการฝังไมโครชิพหรือสวม ปลอกคอให้สุนัขที่ขึ้นทะเบียน ประวัติ	134 (33.50)	146 (36.50)	101 (25.25)	18 (4.50)	1 (0.25)	3.99	เชิง บวก
3 มีการสวมปลอกคอเพื่อระบุ พฤติกรรมสุนัข เช่น ปลอกคอสีเขียว หมายถึง สุนัขที่มีพฤติกรรมเป็นมิตรและ จับเล่นได้ ปลอกคอสีเหลือง หมายถึง สุนัขที่มีพฤติกรรมให้เฉพาะคน ให้อาหารหรือคนดูแลจับต้องได้ ปลอกคอสีแดง หมายถึงสุนัข ที่มีพฤติกรรมหวาดระแวงไม่ ยอมให้ใครเข้าใกล้	116 (29.00)	158 (39.50)	109 (27.25)	16 (4.00)	1 (0.25)	3.93	เชิง บวก
4 มีข้อตกลงระหว่างชุมชนกับ ผู้ให้อาหารสุนัขชุมชน ในการ รักษาความสะอาดบริเวณที่ให้ อาหาร	129 (32.25)	143 (35.75)	114 (28.50)	12 (3.00)	2 (0.50)	3.96	เชิง บวก
5 มีการกำหนดจุดสำหรับให้ อาหารสุนัขชุมชน	131 (32.75)	135 (33.75)	112 (28.00)	20 (5.00)	2 (0.50)	3.93	เชิง บวก
6 มีการดูแลสุขภาพและการ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัข บ้าประจำปีให้สุนัขชุมชน	166 (41.50)	156 (39.00)	56 (14.75)	13 (3.25)	6 (1.50)	4.17	เชิง บวก
7. มีการทำหมันควบคุม ประชากรสุนัขโดยความ ร่วมมือของชุมชนกับหน่วยงาน รัฐ และคนรักสุนัข	172 (43.00)	152 (38.00)	55 (13.75)	16 (4.00)	5 (1.25)	4.18	เชิง บวก

ข้อความ	ร้อยละในทัศนคติต่างๆ					ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
8 มีการกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ปัญหาในสุนัขที่ดุร้าย ทำอันตรายคนในชุมชน ระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และคนรักสุนัข	164 (41.00)	144 (36.00)	78 (19.50)	7 (1.75)	7 (1.75)	4.13	เชิงบวก
9 เป็นความร่วมมือของคนในชุมชน หน่วยงานรัฐ และคนรักสุนัข	160 (40.00)	142 (35.50)	84 (21.00)	6 (1.50)	8 (2.0)	4.10	เชิงบวก

ตารางที่ 14 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็นรายข้อ (n = 400)

ความรู้ที่ทดสอบ	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวนผู้ตอบผิด (ร้อยละ)
1 ผู้ที่ให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว ไม่ถือว่าเป็นเจ้าของสุนัข	230 (57.50)	170 (42.50)
2 หากเรามีพฤติกรรมกับสุนัขตัวใดตัวหนึ่งโดยมีการให้อาหารสุนัขแทบทุกวัน ให้สุนัขเข้าบ้าน นอนในบริเวณบ้าน ตั้งชื่อให้สุนัข ถือว่าเป็นการเลี้ยงสุนัขอย่างเป็นเจ้าของ ไม่ใช่ให้ความเมตตาแก่สุนัขจรจัดทั่วไป	292 (73.00)	108 (27.00)
3 การให้อาหารสุนัขจรจัดในที่สาธารณะโดยทิ้งให้มีเศษอาหารและถุงพลาสติกใส่อาหารจนเกิดความสกปรก ถือว่าเป็นการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงบนที่สาธารณะ	324 (81.00)	76 (19.00)
4 หากเราพบเห็นคนให้อาหารสุนัขจรจัดในที่สาธารณะทิ้งให้มีเศษอาหารและถุงพลาสติกใส่อาหารเกิดความสกปรกจนเป็นเหตุรำคาญสามารถแจ้ง อบต.หรือเทศบาลให้ดำเนินการตามกฎหมายได้	356 (89.00)	44 (11.00)
5 ในพื้นที่ของอบต.หรือเทศบาล ที่ท่านอาศัยอยู่มีข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ ว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัขและแมว	335 (83.75)	65 (16.25)
6 เราสามารถเลี้ยงสุนัขหรือแมวภายในบ้าน ได้ตามจำนวนที่กำหนดตามข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ ของอบต.หรือเทศบาล	336 (84.00)	64 (16.00)
7 หากเพื่อนบ้านเลี้ยงสุนัขแล้วปล่อยให้มีการสะสมหมักหมมของปัสสาวะอุจจาระจนส่งกลิ่นเหม็นรบกวนเราและสมาชิกในบ้าน ถือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญ	335 (83.75)	65 (16.25)

ความรู้ที่ทดสอบ	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวนผู้ตอบผิด (ร้อยละ)
8 หากพบเห็นเจ้าของสุนัขนำสุนัขมาปล่อย/ทิ้งในชุมชน ผู้พบเห็นสามารถนำหลักฐานไปแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ดำเนินการปรับเจ้าของสุนัขได้	348 (87.00)	52 (13.00)
9 การตีสุนัขจรจัดที่จะเข้ามาทำร้าย ไม่ถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์	293 (73.25)	107 (26.75)
10 เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทำการการุณฆาตสุนัขจรจัดที่ถูกสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดเพื่อควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ไม่ถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์	309 (77.25)	91 (22.75)
11 สุนัขเกิดโรคพิษสุนัขบ้าได้เฉพาะในฤดูร้อน	184 (46.00)	216 (54.00)
12 วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข จะต้องฉีดกระตุ้นซ้ำทุกปี	336 (84.00)	64 (16.00)

แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการ
 สุนัขจรจัด ให้เป็นสุนัขชุมชนของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี
 ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

1 แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัด ให้เป็นสุนัขชุมชนของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี

2 แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ทัศนคติ

ส่วนที่ 3 ความรู้

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

กรุณาอ่านคำนิยาม

นิยาม

สุนัขจรจัด คือ สุนัขไม่มีเจ้าของที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีทั้งคนให้อาหารและคอยดูแลบ้าง หรือไม่มีคนให้อาหาร หรือคนดูแล

สุนัขชุมชน คือ สุนัขจรจัดที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน มีคนในชุมชนให้การดูแลความเป็นอยู่ อาหาร สุขภาพ สวัสดิภาพ และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสุนัขชุมชน โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1 เพศ

- ชาย หญิง

2 อายุ

- น้อยกว่า 20 ปี 20 – 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป

3 อาชีพ

- นักเรียน นิสิต/นักศึกษา ทำงานกับหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง อื่นๆโปรดระบุ

4 รายได้ต่อเดือน

- น้อยกว่า 15,000 บาท 15,001 – 25,000 บาท
 25,001 – 50,000 บาท สูงกว่า 50,000 บาท

5 ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช./ปวส./อนุปริญญา
ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือสูงกว่า

6 สถานภาพ

- โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่

7 ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่

- องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล
 เทศบาลเมือง เทศบาลนคร

8 ลักษณะชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่

- หมู่บ้านจัดสรร มีนิติบุคคล หมู่บ้านจัดสรร ไม่มีนิติบุคคล
 ไม่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร อพาร์ทเมนต์/คอนโดมิเนียม

9 ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ มีสุนัขจรจัด หรือไม่

- มี ไม่มี

1.2 ประสพการณ์เกี่ยวกับสุนัข/สุนัขจรจัด

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

ประสพการณ์	เคย	ไม่เคย
1 ท่านเลี้ยง/เคยเลี้ยงสุนัข		
2 ท่านเคยให้อาหารสุนัขจรจัด		
3 ท่านเคยบริจาคเงินช่วยเหลือสุนัข		
4 ท่านเคยถูกสุนัขจรจัด กัด หรือ เแท้ หรือ ไส้		
5 ท่านเคยได้รับความเดือดร้อน ราคายาจากกลิ่น สกปรก เสียง จากสุนัขจรจัด		
6 ท่านเคยถูกสุนัขจรจัดทำให้ทรัพย์สินเสียหาย		

1.3 ความรู้สึกที่มีต่อสุนัข

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

1 ความรู้สึกที่ท่านมีต่อสุนัข

- ชอบ/รัก เฉยๆ(ไม่รัก/ไม่รังเกียจ) ไม่ชอบ/กลัว

1.4 เหตุผลของการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- 1 เป็นการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในสังคม
- 2 เป็นการทำบุญกับสัตว์ร่วมโลก
- 3 สุนัขจรจัดเป็นสัตว์น่าสงสาร ควรได้รับการดูแลและควรได้อาศัยอยู่ในชุมชน
- 4 จังหวัดนนทบุรี ไม่มีสถานพักพิงสัตว์รองรับสุนัขจรจัดในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
- 5 สถานพักพิงสัตว์ของรัฐ มีการจัดการ เลี้ยงดูสุนัขไม่ดี
- 6 สถานพักพิงสัตว์ของเอกชน มีการจัดการ เลี้ยงดูสุนัขไม่ดี
- 7 ไม่มีงบประมาณในการนำสุนัขจรจัดเข้าสถานพักพิงสัตว์ของเอกชน

ส่วนที่ 2. ทศนคติต่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน

2.1 ปัจจัยด้านอิทธิพลของจิตใจ และสังคม

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

ปัจจัยด้านอิทธิพลของจิตใจ และสังคม	ระดับความรู้สึก				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความ คิดเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดเป็นสัตว์ที่น่าสงสารให้ความเมตตา					
2 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดควรได้อาศัยอยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัย					
3 ท่านเชื่อว่าการให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นการทำบุญแบบหนึ่ง					
4 ท่านรู้สึกชื่นชมคนที่ให้การดูแลหรือช่วยเหลือสุนัขจรจัดในชุมชน					
5 ท่านเชื่อว่าคนกับสุนัขจรจัดสามารถอยู่ร่วมกันได้ในชุมชน					
6 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดสร้างความเดือดร้อนให้คนในชุมชน					
7 ท่านรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อมีสุนัขจรจัดในชุมชน					
8 ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อพบเห็นหรือทราบข่าวการจับสุนัขจรจัดออกจากชุมชน					
9 ท่านคิดว่าคนในชุมชนยอมรับการกำจัดสุนัขจรจัดที่ทำอันตรายคนในชุมชนโดยวิธีการมนุษยฆาต					
10 ท่านคิดว่าคนในชุมชนต้องการให้มีการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน					

2.2 ปัจจัยด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

ปัจจัยด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ	ระดับความเชื่อ				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความ คิดเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1 ท่านคิดว่าการเปลี่ยนสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน จะเป็นการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในสังคมได้ในระยะยาว					
2 ท่านคิดว่าการให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นครั้งคราว หรือเป็นประจำจะสร้างความคุ้นเคยกับสุนัขจรจัดจน สามารถจับเล่นได้					
3 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดจะมีปฏิกริยาก้าวร้าวเฉพาะกับ คนที่เคยทำร้ายสุนัขจรจัดนั้น					
4 ท่านคิดว่าสามารถปรับพฤติกรรมสุนัขชุมชนไม่ให้ สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนได้					
5 ท่านคิดว่าการทำหมันให้สุนัขชุมชนจะช่วยควบคุม จำนวนสุนัขไม่ให้เพิ่มขึ้นได้					
6 ท่านคิดว่าการเก็บกวาดอุจจาระ หรือเศษอาหารเมื่อ ให้อาหารสุนัขชุมชนแล้วจะไม่สร้างความสกปรกให้ ชุมชน					
7 ท่านคิดว่าในชุมชนของท่านมีคนรักสัตว์หรือคนให้อาหาร สุนัขจรจัดที่เป็นแกนนำในการดูแลสุนัขชุมชนได้					
8 ท่านคิดว่าสุนัขชุมชนจะมีสุขภาพดีขึ้นเพราะได้รับการ ดูแลจากคนในชุมชน					
9 ท่านคิดว่าการดูแลสุนัขชุมชนใช้งบประมาณน้อยกว่า การดูแลสุนัขในสถานพักพิงสัตว์					
10 ท่านคิดว่าการจับสุนัขจรจัดออกไปจากชุมชนแล้ว จะทำให้สุนัขจรจัดหมดไปจากชุมชน					
11 ท่านคิดว่าสุนัขจรจัดที่ถูกจับไปอยู่สถานพักพิงสัตว์ จะได้รับการเลี้ยงดูที่ดี					
12 ท่านจะให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสุนัขจร จัดให้เป็นสุนัขชุมชน					

2.3 ทักษะคดีต่อแนวทางการจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความ คิดเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1 มีการสำรวจและขึ้นทะเบียนประวัติเป็นสุนัขชุมชน					
2 มีการฝังไมโครชิพหรือสวมปลอกคอให้สุนัขที่ขึ้นทะเบียนประวัติ					
3 มีการสวมปลอกคอเพื่อระบุพฤติกรรมสุนัข เช่น ปลอกคอสีเขียว หมายถึงสุนัขที่มีพฤติกรรมเป็นมิตร และจับเล่นได้ ปลอกคอสีเหลือง หมายถึงสุนัขที่มีพฤติกรรมให้ เฉพาะคนให้อาหารหรือคนดูแลจับต้องได้ ปลอกคอสีแดง หมายถึงสุนัขที่มีพฤติกรรม หวาดระแวงไม่ยอมให้ใครเข้าใกล้					
4 มีข้อตกลงระหว่างชุมชนกับผู้ให้อาหารสุนัขชุมชน ในการรักษาความสะอาดบริเวณที่ให้อาหาร					
5 มีการกำหนดจุดสำหรับให้อาหารสุนัขชุมชน					
6 มีการดูแลสุขภาพและการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้าประจำปีให้สุนัขชุมชน					
7. มีการทำหมันควบคุมประชากรสุนัข โดยความ ร่วมมือของชุมชน กับหน่วยงานรัฐ และคนรักสุนัข					
8 มีการกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ปัญหาในสุนัขที่ ดุร้าย ทำอันตรายคนในชุมชน ระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และคนรักสุนัข					
9 เป็นความร่วมมือของคนในชุมชน หน่วยงานรัฐ และ คนรักสุนัข					

**ส่วนที่ 3. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี**

คำแนะนำ : กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน มากที่สุด

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ สุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน ของคนในชุมชน จังหวัดนนทบุรี	คำตอบ	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1 ผู้ที่ให้อาหารสุนัขจรจัดเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว ไม่ถือว่าเป็น เจ้าของสุนัข		
2 หากเรามีพฤติกรรมกับสุนัขตัวใดตัวหนึ่งโดยมีการให้อาหารสุนัขแทบทุก วัน ให้สุนัขเข้าบ้าน นอนในบริเวณบ้าน ตั้งชื่อให้สุนัข ถือว่าเป็นการเลี้ยง สุนัขอย่างเป็นเจ้าของ ไม่ใช่ให้ความเมตตาแก่สุนัขจรจัดทั่วไป		
3 การให้อาหารสุนัขจรจัดในที่สาธารณะโดยทิ้งให้มีเศษอาหารและ ถุงพลาสติกใส่อาหารจนเกิดความสกปรก ถือว่าเป็นการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงบนที่ สาธารณะ		
4 หากเราพบเห็นคนให้อาหารสุนัขจรจัดในที่สาธารณะทิ้งให้มีเศษอาหาร และถุงพลาสติกใส่อาหารเกิดความสกปรกจนเป็นเหตุรำคาญ สามารถแจ้ง อบต.หรือเทศบาลให้ดำเนินการตามกฎหมายได้		
5 ในพื้นที่ของอบต.หรือเทศบาล ที่ท่านอาศัยอยู่มีข้อบัญญัติหรือเทศ บัญญัติ ว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัขและแมว		
6 เราสามารถเลี้ยงสุนัขหรือแมวภายในบ้าน ได้ตามจำนวนที่กำหนดตามข้อ บัญญัติหรือเทศบัญญัติของอบต.หรือเทศบาล		
7 หากเพื่อนบ้านเลี้ยงสุนัขแล้วปล่อยให้มีการสะสมหมักหมมของปัสสาวะ อุจจาระจนส่งกลิ่นเหม็นรบกวนเราและสมาชิกในบ้าน ถือเป็นเหตุเดือดร้อน รำคาญ		
8 หากพบเห็นเจ้าของสุนัขนำสุนัขมาปล่อย/ทิ้งในชุมชน ผู้พบเห็นสามารถ นำหลักฐานไปแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ดำเนินการปรับเจ้าของสุนัขได้		
9 การตีสุนัขจรจัดที่จะเข้ามาทำร้าย ไม่ถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์		
10 เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทำการการุณฆาตสุนัขจรจัดที่ถูกสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัข บ้ากัดเพื่อควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ไม่ถือเป็นการทารุณกรรม สัตว์		
11 สุนัขเกิดโรคพิษสุนัขบ้าได้เฉพาะในฤดูร้อน		
12 วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข จะต้องฉีดกระตุ้นซ้ำทุกปี		

ส่วนที่ 4. ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนของท่าน

คำแนะนำ : กรุณาเลือกคำตอบที่ตรงกับท่านที่สุด เพียง 1 ข้อ

1 ท่านคิดว่าวิธีแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ที่เหมาะสมในชุมชนของท่าน

- การกำจัดด้วยวิธีการอุณยฆาต เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด
- การทำให้เป็นสุนัขชุมชน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด
- การจับทำหมันและหาบ้าน เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด
- การจับเข้าสถานพักพิงสัตว์ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

การเผยแพร่ผลงาน

(แบบหลักฐาน เช่น การเผยแพร่ในเว็บไซต์)